

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETESI ÁRÁ: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4 sz.

A személyismeret megszerzése és gyarapítása.

Irta: Argus.

Utasításaink és határozványaink arra kötelezik a csendőrt, hogy abban a körletben, a melyben szolgálatilag működni hivatott, lehetőleg mielőbb a legkiterjedtebb helyi és személyi ismeret igyekezze elsajátítani, megszerezni. Maga a csendőrségi szolgálat pedig egyenesen ráutalja erre a csendőrt. Mert mindnyájan tudjuk, hogy nélkül egy lépést se tehetünk eredményesen, csak — ugyazólván — sötétben tapogatózunk.

A helyismeret megszerzése nem is nagy gondot okoz a csendőrnek. Az örskörlethez tartozó községeket, pusztákat stb. az őrsjáratok portyázásainál és nyomozásoknál, minden különösebb megerőltetés nélkül megjegyezheti magának, annál is inkább, mert a térképolvasás is a tantárgyak közé tartozván, az evvel való foglalkozás mellett is sokat tanul az örskörlet megismeréséből, úgy, hogy 1—2 hónap alatt otthon találja magát az örskörletben teljesen. Ennél hosszabb idő csak az erdős-hegyes vidéken kell a csendőrnek a helyismeret megszerzésére, de legfeljebb félév alatt már ott is eltalál akadály nélkül a legtávolabbi vagy legfélreesőbb pontra is.

Egészen másként áll a dolog a személyismeret megszerzésénél és gyarapításánál. Ehhez már különös érzék és alkalmazkodni tudó természet, de főként sok türelem és kitartás szükséges.

Igaz ugyan, hogy az örsökön vezetett nyilvántartási könyvecskék ebben az igyekezetében is segítségére vannak a csendőrnek, de ezek csupán csak tájékozódásra valók egyrészt s másrészt pedig a jó emlékező tehetség hiányát pótolják. Mert hiszen a nyilvántartott számos egyén nevét csak egy és ugyanazon örskörletben teljesített hosszabb szolgálat után képes az ember emlékezetében megrögzíteni, de az emlékező tehetség még ez esetben sem állitható teljesen megbízhatónak.

Különbben ezek a nyilvántartási könyvecskék is csak akkor tekinthetők, még a tájékozódásra is alkalmasoknak, ha rendszeresen vezetettek. A lakosság, az elhalálozás, a ki- és beköltözés és sok más körülmények következtében folyton változik. A régebbon nyilvántartott

közártalmuak és gyanusítottak kiöregednek a bűncselekmények elkövetésével járó fáradalmakból, vagy elhalnak s jön helyette fiatalabb nemzedék. Korcsmárosok, éjjeli-örök, pásztorok, szóval mindazon egyének, kiket a csendőrnek ismernie kell, folytonosan változnak. Közártalmnak és gyanusítottak helyett jöhetnek becsületesek s viszont a becsületesek helyett a közbiztonságra ártalmasok.

Ezek megismerése tehát, folytonos igyekezetet és kitartó szorgalmat igényel.

Az «Általános szolgálati határozványok» vonatkozó pontjaiban tüzetesen megvan határozva, hogy a csendőrnek kiket és miféle foglalkozásu egyéneket kell megismerni törekedni. De, ha meggondoljuk a dolgot, rájövünk, hogy ezeket is csak úgy ismerhetjük meg a szolgálatra nézve előnyösen, ha a róluk való információt, már előzetesen szintén megismert és teljesen megbízható egyénektől kaphatjuk.

És a személyismeret megszerzésénél éppen ez a legnehezebb.

Azt, hogy ez vagy amaz egyén, kicsoda-micsoda, a legelső kérdésre — feltéve, hogy ismeri a kérdezett — bárki is megmondhatja. De már arra nézve, hogy az illető a közbiztonságra veszélyes-e és mily irányban s hogy kikkel áll összeköttetésben: már nehezebb teljesen megbízható információt szerezni. Ilyen nyilatkozatoktól és bizalmas közlésektől, értbető okokból, majdnem mindenki tartózkodik. Nagyon bizalmas egyén már az a csendőrrel szemben, a ki ilyenekre nézve kimerítő felvilágosítást ad. Ennélfogva a főkövetelmény az, hogy a csendőr a polgárok teljes bizalmát megnyerje, mert nélkül bebató személyi ismeretet szerezni sohasem tudhat.

Tagadhatatlan, hogy kivétel nélkül, minden bajtársunk törekszik arra, hogy mielőbb megszerezze a szükséges személyi ismeret. Hiszen csak gondoljunk vissza mi öregebbek a próbacsendőrkori élményeinkre, hogy mennyi küzdelmet folytattunk ezért; vagy figyeljük meg azt az örsre ujonnan érkezett csendőrt vagy próbacsendőrt, rájövünk, hogy minden erejével eme ismeretek megszerzésére törekszik. Csakhogy, ha nincs a ki őt ebben támogassa, vezesse és oktassa, legtöbbnek az igyekezete hiábavuló.

Vannak köztünk olyan istenáldotta természettel bírók,

Villamos és gőzörre berendezett gyár távolról nem képes oleón finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, zimbabom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg **Reményi** legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségvetés díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és oleón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kerendő.

a kik minden különösebb megerőltetés nélkül tudják belopni magukat a lakosság bizalmába, könnyen megkedveltetik magukat mindenütt és mindenkivel. Természetes, hogy az ilyen bajtársunk, a szükséges ismereteket mihamarább megszerzi, még bajtársi támogatás nélkül is, ellenben sokaknak még bajtársi támogatással és hosszabb szolgálat mellett sem sikerül ez, minélfogva szolgálati tevékenysége is meddő marad, vagyis eredménye sohasem áll aranyban tevékenységével.

Miután pedig nemcsak testületi, de szolgálati érdekünk is azt követeli, hogy hivatásunknak minden erőnkkel a legjobban megfelelni törekedjünk, minden igyekezetünket oda kell irányítanunk, hogy mind azon ismereteket s ezek között első sorban a személyi ismereteket, a melyek szolgálati működésünkben előnyünkre lehetnek, mielőbb és oly mértékben sajátítsuk el, hogy fontos szolgálatunkat fennakadás nélkül teljesíthessük.

Hogy pedig eme igyekezetünk és törekvésünk sikeres és eredményes legyen, fontolóra kell vennünk mindazokat az okokat, melyek ez ismeretek megszerzésénél és gyarapításánál előnyünkre vannak; de azokat is, a melyek ebbeli szándékunk keresztülvitelében esetleg hátráltatnak. Mert csak az előbbieket szigorú szemelött tartásával, utóbbiaknak pedig szokásunkból és természetünkkel való kiküszöbölésével érhetjük el kitűzött célunkat.

Nagyon természetes, hogy eme célunk eléréséhez szívós akaraterő és ernyedetlen kitartás szükséges. Csüggednünk tehát még akkor sem szabad, ha fáradozásunk eleinte nem is hozza meg a remélt eredményt.

Lassan járj, tovább érsz! tartja a közmondás. És ez annál inkább megiszívelhető itt, mert majdnem kivétel nélkül mindannyian ismeretlen vidéken és ismeretlen lakosság körében kezdjük meg működésünket. Nem kívánhatjuk tehát, hogy ismeretlen létünkre, már működésünk első napjaiban, teljes bizalommal fogadjanak bennünket. Pedig, mint fentebb is említettem, a személyismeret megszerzésénél és gyarapításánál egyik főfeladat: a bizalom.

A fiatal vagy egyik örsről a másikra áthelyezett csendőrnek tehát arra kell törekedni, hogy tisztességes, lerkölcsös magaviselet, szívélyes társalgási modor és tapintatosság mellett, a lakosság bizalmát biztosítsa magának.

Hogy ezt elérhesse, eljárásában, működésében és társalgásában kerülnie kell mindazt, a mi a lakosság jó érzületével ellenkezik s azt tőle elidegeníthetné. A hozzá forduló feleket, akár panaszszal jönnek, akár tanácsot, felvilágosítást vagy utbaigazítást kérnek s akár jobbmódn, akár a szegényebb néposztályhoz tartozóknak is, barátságosan és előzékenyen kell fogadnia és tudásához képest megfelelő felvilágosítással kell ellátnia.

Ha pedig ő kérdez valamit s különösen, ha a szolgálattal összefüggésben álló dologról kérdez, ne legyen követelő. Kellő tisztelettel forduljon az illetőhöz s ne rontson mindjárt ajtóstul a házba, hanem szépen, kerülő uton térjen rá a tulajdonképpeni tudnivalókra.

A fiatal vagy az egyik örsről a másikra áthelyezett csendőrnek tehát első sorban is a népszokásokkal kell megismerkedni. Ha vallásos a nép, mutassa meg, hogy ő is az. A másféle vallásról feltétlen tisztelettel kell nyilatkoznia. Ha pedig a nép kevésbé vallásos, a nélkül, hogy bigotságra mutató nyilatkozatot tenne, a vallás magasztosságát és az erkölcs nemességét kell vele rövid, keresetlen szavakban megismertetni.

Tudnia kell azt is, hogy a magyar ember szófukar természetű, különösen ha idegennel áll szemben, úgy szólván bicskabegygyel kell kivájni belőle a szót. A sok és haszontalan beszédet nem szereti; de, ha már bizalmasá válik, akkor megered a szava. Ekkor aztán meg kell ragadni az alkalmat s észrevétlenül, egyes időszzerű közbeszólásokkal, a saját előnyünkre irányítani a társalgást, de vigyáznunk kell szigorúan, hogy valamely irányban való kíváncsiságunk fel ne tűnjék előtte, mert ha kíváncsiságot árulunk el és észreveszi, hogy valamely egyén vagy dolog felől így szépszerivel akarjuk kifaggatni, egy vagy más ürügy alatt azonnal végét szakítja a társalgásnak és nem mond tovább egy szót se. Ellenben ha látja, hogy közömbösek vagyunk, sőt csudálkozunk rajta, hogy ő mennyi mindent tud, beszél tovább s önkénytelenül is olyan adatokat szolgáltathat nekünk, a minek hasznát vehetjük.

Erre nézve egy igen alkalmas példát hozok itt fel tanuságul, a mi — mellesleg megjegyezve — megtörtént eset és mivel jól ismerem, a kellő tárgyilagossággal is adhatom elő.

N. N. próbacsendőr kikerült az x-i örsre, a hol a létszám, bizonyos körülmények következtében, csak az örsparancsnokból és egy éppen véglegesített csendőrből állott. Az örsparancsnokot egy hónap múlva áthelyezték és ujjabb jött helyette. Így mind a hárman ismeretlenek voltak a körletbeli lakosság között, mert a véglegesített csendőr sem tudta jól felhasználni próbaszolgálati idejét. Ennélfogva 2—3 hónapig csak a sötétben tapogatóztak, fáradoztak eredménytelenül. Közben előfordult egy sertéslopás. Az örsparancsnok a véglegesített csendőrrel nyomozásba fog, de eredménytelenül.

Pár hét múlva abba az örzáratba küldi a csendőrt a próbacsendőrrel, a melyben a sertéslopás történt s megbagyja nekik, hogy az örzárát leportyázása közben a sertéslopási ügyben is pubatoljanak. A próbacsendőr eleven eszű, alkalmazkodni tudó ember, már nagyobb-részt kiismerte, elsajátította a lakosság szokásait. Az örzárát nem tulságos nagy, az előírt időből marad elég arra, hogy egyik-másik tanyán pár percetzel tovább is elbeszélgethessenek. A csendőr, mint járővezető, ragasz-

A legjobb órák,

legszolidabb ékszerek, egyszerűtől a legdrágábbig, ugy kézzepénz, mint részlettizetáre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

műrészénél Szegeden,
Javitások 5 évi jótállás mellett,
Arjegyzék ingyen!

A miniszterelnöki palota a Szent György-téren.

codott ugyan az elődeitől eltanult sablonhoz, hogy csak az előirt tárgyakhoz menjenek el, de a próbacsendőr hol egyik, hol másik tanya és gazdája iránt érdeklődve ráveszi a mindezekre felelni nem tudó járőrvezetőjét, hogy miután ő sem ismeri, hát tekiuttsék meg. Az őrzéshez tartozik az is, az előirt iránytól el nem térnek és legalább megismerik az ottlakókat. Így jutottak el a Kovács János gazda tanyájára, hol a gazda észrevévén jövetelüket, már az udvaron várakozott rájuk.

(Folyt. köv.)

A kéjgyilkosságról.

Írta: Némethy Ferencz csendőrszázados.

A *kejgyilkosság* nem speciális büntény, mert a magyar büntető törvénykönyv 278. §-a csak *gyilkosságot* ismer, vagyis egy oly cselekményt, midőn valaki embert előre megfontolt szándékkal megöl.

A kéjgyilkosság mint fogalom csak a gyilkosság *indító okának* közelebbi meghatározására szolgál.

Nagy szerencse, hogy nálunk Magyarországon a gyilkosságnak ezen — mondhatni legocsmányabb — változatával csak elvétve találkozunk, a mi népünknek még romlatlan erkölce mellett bizonyít.

Kéjgyilkosságok többnyire nagy városokban és szok környékén szoktak elkövetettni, noha előfordul az is, hogy — a mint látni fogjuk — vidéki emberek is vetemednek ilyfajta cselekményre, mert az emberben lappangó vadállatias érzelmek kitörései kiszámíthatatlank és a bűnösök társadalmától félve meghuzódó nyárlapoltár csak egy-egy vérfagyasztó sensácziós esemény után vesz tudomást arról, hogy nemcsak vagyona, hanem legdrágább kincse: élete és testi épisége is állandóan veszélyben forog.

Noha a kéjgyilkosság nálunk csak ritka jelenség, az azzal való foglalkozás azért szükséges, hogy a csendőrség ez irányban is tájékozva legyen és adott esetben tudja miként járjon el.

A kéjgyilkos — a mi csak szerencse az emberiségre — többnyire elmebajban szenvedő, degenerált, elfajult, oly egyén, kinek szabad elhatározási képessége befolyásolva van. Ezzel a körülménnyel tehát a nyomozó eljárásnál számolni kell. Sajnos azonban vannak olyanok is, kik teljesen ép elméjük és ezek mondhatni ugyanazt a szerepet játsszák a gyilkosok között, mint az állatvilágban a ragadozó állatok legocsmányabbjai: a sakáll, a farkas stb.

A kéjzérés és a gyilkolási vágy, általában a kegyetlenkedés közti összefüggés igen sok esetben kimutatható, de ezek mindenesetre természetellenes elfajulásai az ösztönnek.

A rendellenes érzelmek még a holttestet sem kímélik, minek bizonyossága a hulla szétdarabolása, annak beleiben való vájkálása stb.

Kéjgyilkosságra következtelhetünk, hol a nemi szervek sérülései oly jelleget és terjedelmet mutatnak, melyek még egy legdurvább módon végbevitt erőszakos nemi érintkezésnél sem fordulnak elő és határozottan ott, hol testüregek nyitva vannak, egyes testrészek (beleik, nemi szervek) kiszakítva, esetleg hiányoznak.

Az erőszak hatására néha az áldozat meggyilkolása követheti. Lehet, hogy ez nem is volt a bűnös szándékában, ezt csak eszköznek gondolta arra, hogy bűntettének egyetlen tanuját elnémitse, de lehet ez kéj-

gyilkosság is, olyan gyilkosság, mely a gyilkosnak élvezetet okoz.

A kéjgyilkosok által elkövetni szokott eljárás legjobban az előfordult esetekből tűnik ki, miért is az alábbiakban röviden foglalkozni fogunk oly büntényekkel, melyek borzalmasságuknál fogva világszerte sensácziót keltettek és annak idején az egész világsajtót foglalkoztatták.

1. *Jack*, a hasfelmetsző szereplése a 80-as évek végére esik.

Ugyanis 1887 december 1-én, augusztus 7-én, szeptember 8-án, szeptember 30-án, október havában, továbbá 1888 november 9-én, 1889 június 1-én, július 17-én, szeptember 10-én London különböző negyedeiben női hullákat találtak, sajátos módon elcsontitva és kivégezve anélkül, hogy a gyilkosra ráakadtak volna. Valószínű, hogy a tettes állatias kéjösztönből először áldozatainak a nyakát vágta le, majd basukat nyitotta meg és beleiben vájkált. Sok esetben a külső és a belső nemi szervekből levágott részeket vitt magával, nyilván azért, hogy azok láttára magát később is izgassa. Máskor megelégedett azzal, hogy azokat a helyszínén feldarabolja. A gyilkos a tizenegy áldozatával szemben nem követett el erkölcstelen merényletet, mert a gyilkolás és a csontkítás nála a nemi actussal egyenértékű volt.

2. Egyike a világ legnagyobb gazembereinek *Masch Frigyes* volt, kit 1864 július 18-án Kustrinben (Poroszország) végeztek ki.

Ezen ember bűnpályáján 12 egyént ölt meg, még pedig rendkívüli hidegvérrel és pokoli számításal.

18 éves korában kenyéradó gazdája lányával szerelmi viszonyt kezdett. Azon bizszenben, hogy a lány őt megcsalja, a mezőn kést döfött beléje, s a holttestet a kutba dobta. Életfogytiglani fegyházra elítéltetvén, megugrott börtönéből és Berlin környékén csavarogva, egész lánccolatát követte el a legborzasztóbb büntényeknek.

Nappal az erdőségek sűrűjébe rejtőzött és csak éjjel ment prédája után. Midőn fejére díjat tűztek ki, elhátározta, hogy életét drágán adja oda.

Egész Meklenburgot és Pomerániát becsavarogta, lopva, rabolva, gyújtogatva és gyilkolva. Az erdőben barlangot vájt ki magának, azt kideszkázta és berendezte. A barlang nyílását deszka zárta el, mely földdel volt befedve, úgy hogy a többi talajtól azt nem lehetett megkülönböztetni. Ellátta magát élelmi készlettel és innét intézte kirohanásait a vidékre.

Az 1857. év tavaszán, a mint az országút mentén elbuzódó erdőben pihent, egy 17 éves leányt pillantott meg, kinek erkölcstelen ajánlatot tett. Mert a leány ezt visszautasította, örületes szenvedélytől korbácsolva rúrohant, fojtogatni kezdte és csak akkor hagyott fel azzal, a midőn emberek közeledését hallotta. A leány nehéz betegségbe esett, melyből nem gyógyult fel többé.

Midőn 1858 márciusban barlangja véletlenségből felfedeztetett, kénytelen volt elbujdosni és ezen útjában egy elhagyott sütőkemenczébe ért. Midőn ott meghálni akart, a helyet már egy koldusasszonynyal találta elfoglalva, kinek azt az ajánlatot tette, hogy ossza meg vele az éjjelre meleg fekbélyét. Midőn az asszony erre nem állott rá, megfojtotta és a hullát a közeli tóba dobta, aztán még azon éjjel betöréses lopást követett el.

A koldusasszonynál öngyilkosságot állapítottak meg. Nehány bónap múlva egy fiatal leányt ölt meg, midőn egy házat akart kirabolni. 1858 augusztus 6-án pedig ismét egy leányt, kinek az orvosi vélemény guttaütést állapított meg a halál okául.

1860-ban Warsin környékén egy új barlangot épített magának és innét intézte rablójáratait a vidékre.

Egy korecsma kifosztását tervezvén, elhatározta, hogy az egész háznépet kiirtja, a mit vad kegyetlenséggel hajtott végre. A zsákmány csak hat tallér volt és némi élelmi készlet, dohány és pisztoly.

1860 október hóban az országoton egy nőt fojtott meg, ki nem adta meg neki magát. Jellemző, hogy a tett után jóízűen fogyasztotta el a szilvákat, mit a nő kosarában talált.

1861 tavaszán egy zsidó családot irtott ki, májusban pedig egy molnárnál tört be és ekkor kivégezte a molnárt, ennek nejét, két kis fiút és a cselédeleányt.

A véres munka után a fosztogatáshoz látott és 30 tallért találva, eltávozott. Hat tallérért egy-egy ember-áldozat! A gyilkos — kijelentése szerint — a vérfürdő egyáltalán nem izgatta fel és irtózat sem fogta el a sok hulla láttára.

Julius 22-én este egy alvó leánynak oltotta ki életét, midőn betört annak lakásába, augusztus 21-én pedig egy kocsiat lőtt agyon orozva az uton és így folytatta tovább bűnös mesteriségét, míg csak Frankfurtban el nem fogták.

Saját kijelentése szerint részint érzékiségből, részint éhségből ölt embert, de nem vérengzésből vagy gyilkolási vágyból.

3. Az 1890-es években Franciaországban garázdálkodott egy a londoni Jackboz hasonló gonosztevő, kit *Vachernek* bittak.

Ezen sebennani 1894 óta, Franciaország legkülönbözőbb részein, melyeket csavarogva keresztül-kasul bejárt, egész sorozatát követte el a gyilkosságoknak, melyek elkövetésénél öntudatát egy pillanatra sem vesztette el, sőt igyekezett annak következményeitől megszabadulni.

Tisztán emlékezett az eset részleteire is.

Már 20 éves korában egy gyermekén megkísérelt paráználkodás miatt került a vádlottak padjára. Az 1893. évben egy leányt sebzett meg, a miért ez nem akart hozzá nőül menni; 1894 márczius 20-án egy Delhomme nevű 21 éves leányt fojtott meg, majd a nyakát vágta le, testén ide oda ugrált és azt meg is csonkította. Hasonló dolgokat művelt 1894 november 20-án a 13 éves Marczellel; 1895 május 12-én a 17 éves Mortureux-vel; 1895 augusztus 24-én megfojtotta a aztán meggyalázta Morand asszonyt, egy 58 éves nőt; 22-én egy Maisé novű 16 éves leánynak nyakát vágta le és hasát akarta megnyitni; szeptember 29-én egy Pelet nevű 14 éves pásztorfiút ölt és gyalázott meg; 1896 márczius 1-én Deronet nevű 11 éves kis leányon akart erkölcstelen merényletet elkövetni, de egy mezej csász elriasztotta; szeptember 10-én Mounier-t, egy 19 éves fiatal asszonyt, 1896 október 1-én pedig egy 14 éves pásztorleányt ölt meg, 1897 május végén egy 14 éves vándorlegényt, úgy hogy a nyakát elvágta és a bullát a kutba dobta.

Mindmegannyi gyilkosság a kéjgyilkosság jellegét mutatja.

Fojtogatás, nyakátmetszés, a hulla szétdarabolása, megcsonkítása, különösen a nemi szerveken, ezek képeztek a gyilkosság különböző alakjait, a melyekhez a még le nem csillapodott nemi vágynak a hullán való kielégítése is társult.

Vachert halálra ítélték.

4. Egyik borzasztó képviselője a kéjgyilkosoknak *Verzeni Vincze* is, kinek gyilkosságaival Lombroso foglalkozik.

Az 1849-ben született Verzeni ugyanis vádolva volt, hogy 1868-ban nénjét megfojtani kísérelte meg, midőn ez ágyban fekvő beteg volt; ugyanezt a cselekményt megismételte a 27 éves Arsuffi Márián; a 30 éves Galan, kinek gégáját összeszorította, miközben testén térdepelt; 1870 december hóban Motha Johannát ölte meg és a hullát borzasztóan megcsonkította, hasát megnyitotta, beleit kiszakította és lábikráit is lefejtette; 1871 augusztus 29-én a 28 éves Frigeni asszonyt fojtotta meg, kinek szintén felvágta a hasát, ugyanazon a napon pedig unokabugát akarta megölni, de a leány kérésére megelégedett azzal, hogy kezeit és nyakát összeszorította, aztán áldozatát futni engedte.

Verzeni a bűncselekményeket beismerte. Azoknak elkövetésére beteges kéjvágya indította. Megvallotta, hogy ba az áldozat egyszerű fojtogatása őt kielégítette, akkor azt életben hagyta, mint unokabugát is, ellenesetben addig nyomta torkát össze, míg a balál be nem következett. Egyeseknél a kifolyó vért is megitta és a balott czombját is levágta, hogy azt megsüsse. Verzeni a hullákat sohasem becstelentette meg, mert megelégedett azzal, hogy fojtogatott és az áldozat véréit itta.

5. A kéjgyilkosok sorában kiváló helyet foglal el a francia *Dumollard*, ki egymaga egész temetőt népesített be.

Ezen vadállat a hatvanas években Bourg és Lyon környékén garázdálkodott, míg végre 1861 májusban hurokra nem került.

Hálóját mindig állásnélküli cselédekre vetette ki, kiket megölt és aztán kirabolta.

Többnyire munkásrubában felkereste a leányokat és ha azokat szépeknek találta, nagy bért kínált nekik és megjegyezte, hogy azonnal el kell az állást foglalni és hogy ő van megbizva a felfogadottat új helyére elkísérni.

A nagy bér megtette a hatását és a leányok készségesen csomagolták holmijukat, magukhoz vették megtakarított pénzecskejüket és követték gazdájuk állítólagos megbízottját. A kik így elmentek, sohasem tértek többé vissza, mert vezetőjük egy félreeső helyen megölte a aztán kirabolta őket. A Dumollard által kivégzettek száma csak megközelítően volt megállapítható. Számos bullát találtak az erdőben elföldelve, melyek le voltak vetköztetve. A házkutatás 1000 darab idegen ingóságot bozott napvilágra, melyek alig felének akadt tulajdonosa, mert azok oda expediáltattak, a honnan még senki sem tért vissza.

A vizsgálat során csak hat gyilkosság elkövetése volt reábizonyítható, nemi erőszakal párosulva, de hogy mennyi ember lett általa kivégezve, azt nem lehetett kideríteni. A vérengző vadállatot 1862 márczius 8-án fejezték le. Cynizmusát jellemzi, hogy egyik áldozatát élve földelte el.

6. Nagy feltűnést keltettek Bécsben a nyolcvanas években a *Schenk* testvérek és *Schlossarek* vérengzései, kik hirlapi uton házassági kihirdetésekkel esalták lépő áldozataikat.

A főbűnös: Schenk Hugó, ki a tárgyalás idején 35 éves volt, házassági hirdetményeket közölt, hogy a pénzes leányokat magához csalogassa a aztán őket meg-rabolja. Áldozatait a cselédlányok köréből szedte és akadt elég férfibolond, ki felült az éppen nem szép Don Juannak.

Már 1870-ben házasságszédelgésért meg lön büntetve. Akkor Wielopolski herozegnek adta ki magát és 1800 forintot csalt ki egy nőtől. 1881-ben ismét házasságszédelgést követett ol és ezért két évi börtönbüntetés-

szenvedett el. A börtönben megismerkedett czinkostársával: Schlossarek Károlylyal és a büntetés letelte után kiszabadulók elhatározták, hogy kishirdetések útján óvadékképes egyéneket álürügy alatt magános helyekre elcsálnak, hogy őket megöljék és kirabolják. Ellátták magukat késekkel, pisztolylyal és méreggel, melyből Schenk Hugó altatószerrel kevert össze a kiszemelt áldozat önkívüli állapotba hozatalára.

A bünsorozatot 1883 április 13-án Podgera Ferencz molnáregéd kirablásának kísérlete nyitotta meg. Ezt követte április 21-én Bauer Ferencz kirablása, kit előbb a mérgezszerrel elaltattak. Ugyanazon évben Schenk Hugó Timal Josefínnel szerelmi viszonyt kezdett, kit azon ürügy alatt csaltak el Morva-Fehértemplomba, hogy ott megesküsznek. Itt az erdőben borral lerészegítették, majd hurkot vetettek nyakára és megfojtották, a hullát pedig a hegyszakadékba dobták.

Julius havában Timal Katalint végezték ki, kivel azon ürügy alatt, hogy házvezetónői helyet szereznek neki, egy községbe utaztak s ott a vasuti állomás közelében a torkát vágták el.

A harmadik áldozat Kerltte Teréz volt, kivel kirán-

dulást tettek a Bécshez közel fekvő alpokba. Az erdőben először jóízűen elfogyasztották a magukkal vitt hideg ételeket és bort és aztán lelőtték.

Alig néhány hónapra Eder Josefín, majd Ferenczy Róza került a sorra. Utóbbit Pozsony mellett egy erdőben ölték meg s a hullát aztán beledobták a vízbe. A vizsgálat megállapította, hogy Schenk Hugó egész sereg asszonylyal is és leánylyal levelezett, mindmégannyi balálkandidátus a temetője számára, mit kedve-seinek készített.

A bécsi törvényszék a két Schenk-testvért és Schlossareket kötéláltali halálra ítélte, mely Schenk Hugón és Schlossareken 1884 április 23-án Bécsben végrebajtatott. Schenk Károly büntetése legfelsőbb kegyelemből életfogytiglani fogházzá változtatott át.

A bünszövetkezet feje: Schenk Hugó nagy cynizmust tanusított.

Egy emberélet nála annyit számított, mint másnak egy légy.

Képes volt, hogy a gyilkosság elkövetése után új szeretőivel színházakban és más mulatóhelyeken elszórakozzon.

A budavári mulasztereknői palotából. — Tanács-terem.

Halála csak megváltás volt az emberiségre, melynek esküdt ellensége volt.

7. 1782 év december havában tárgyalták *Blaise Ferage* francia kőműves bűnperét, ki azzal volt vádolva, hogy 1779-től 1782-ig nem kevesebb, mint 80 embert: férfit, asszonyt és fiatal leányt ölt meg, kirabolt és felfalt.

Ezen vadállat a francia Pyrenaekben ütötte fel tanyáját, melynek járatlan hegyszakadékjai az üldözést felette megnehezítették. Mint a levegő ragadozója, úgy székelt egy hegygerincz barlangjában, hogy itt zavar-talanul hódoljon vadállati szenvedélyének. Nappal aludt, alkonyatkor állig felfegyverkezve, a völgybe ereszkedett le és biztos lesállásból vetette magát rá — mint a tigris — áldozataira. A meggyilkolt nőket meggyalázta, előszeretettel fiatalokat ölt meg, kiket aztán barlangjába cipelt, hogy ott felfalja őket. Lehet, hogy erre a szükség, az éhség kényszerítette, később már élvágyból tette, mint a vért szagolt oroszlán, mert az emberek tisztában vannak azzal, hogy az emberhus, különösen a nők húsá felette izletes peccsenye.

Blaise Ferraget 1782 december 13-án kerékbe törték.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

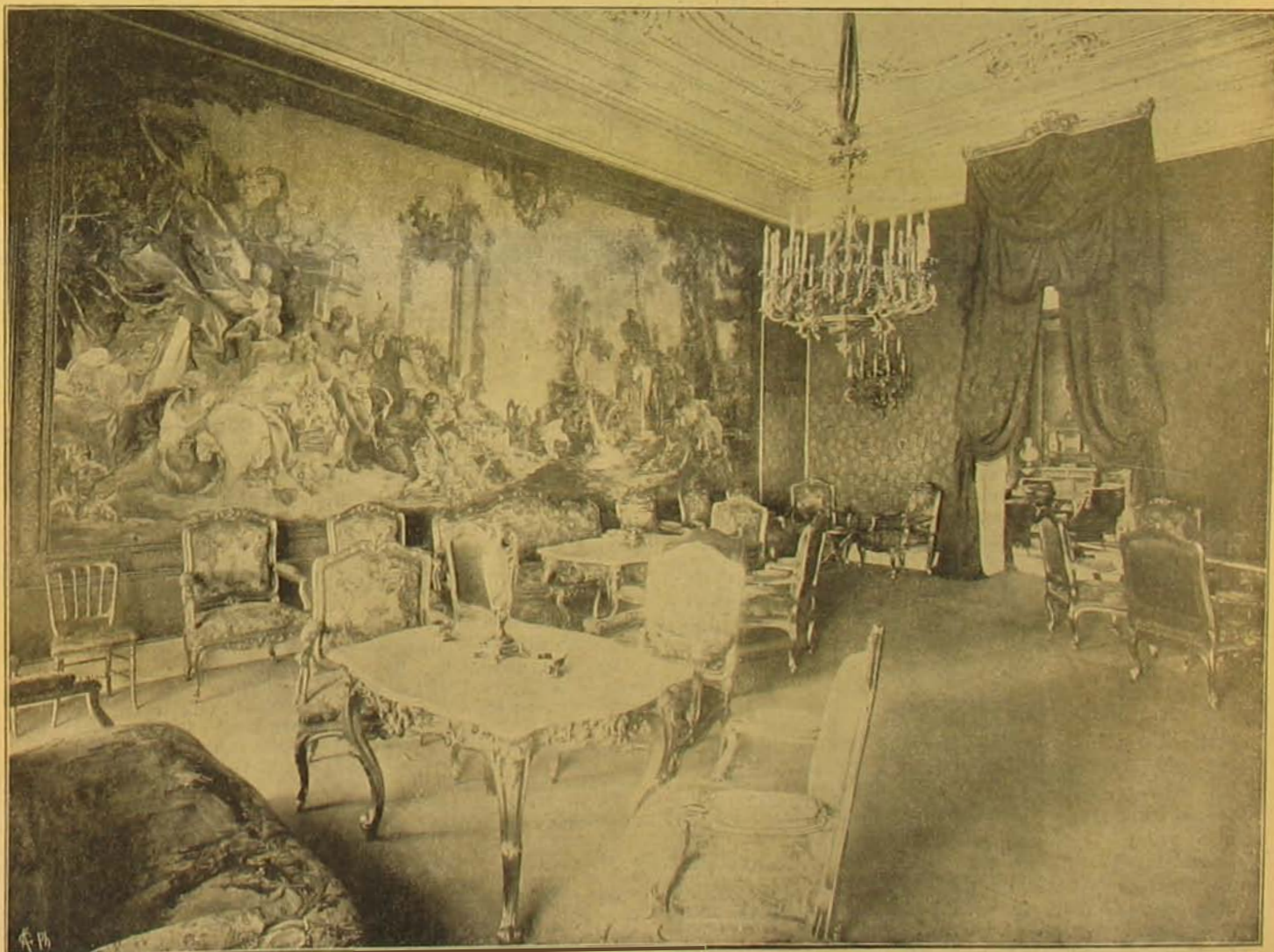
Egy tégladarab mint a tettesek nyomára vezető bűnjel.

Közli: *Mészáros Károly* próbacsendőőr.

Még a fesztelen polgári ruha viselője voltam, midőn a véletlen folytán szemtanuja lehettem az alább leirt nyomozás lefolytatásának, melyet bajtársaimmal megismertetni helyesnek vélek nemcsak érdekes voltánál fogva, de különösen ama tanulság révén, mely abból önkéntelenül is leszűrődik, megerősítvén azon fontos és soha szem elől nem tévesztendő tételt, hogy a helyszíni szemlénél a legjelentéktelenebb körülmény se kerülje el a nyomozó figyelmét, mert nagyon gyakran megesik, hogy a látszólag mit sem jelentő csekélységek válnak a siker biztos eszközeivé.

Pár évvel ezelőtt történt, hogy egy éj folyamán egy föld-birtokos zárt magtárát feltörték és abból tetemes mennyiségű terményeket loptak el.

Az illetékes őrs értesítettvén az esetről, a helyszínen csakhamar megjelent egy nyomozó járőr és hozzálátott a tényállás megállapításához és a helyszíni szemle megejtéséhez.

A budavári miniszterelnöki palotából. — Fogadó-terem.

Ez utóbbi folyamán a járőr megállapította, hogy a tettesek kocsiival jelentek meg a betörés színhelyén és a lopott terményeket ezen szállították el.

A járőr a kocsinyomot követve, a helyszínétől jó távra ezen nyomban egy tégladarabocskát talált, melyről azonnal megállapította, hogy az csakis egy új tégláról hullhatott le. A káros megkérdezettén, kijelentette, hogy az utóbbi évben új téglát nem szállított a birtokára, a talált tégladarab tehát az ő birtokáról nem is származhatott.

Mínthogy a járőr ennek alapján, valamint egyéb körülmények mérlegelése után arra a meggyőződésre jutott, hogy a tégladarab csakis a tettesek kocsijáról hullhatott le, a további nyomozást ebbe az irányba terelte, az után kutatva, hogy az utóbbi napokban a környékre honnan és kik szállították a téglát.

Mínthogy pedig a község közelében egy téglagyár is volt, mindenekelőtt odament és a téglamesternél pühatolódozott.

Ennek folyamán megállapította, hogy a tégladarab az ezen gyárban készült téglákból való és hogy a téglagyárban vezetett nyilvántartási könyvek tanúsága szerint legutóbb, még pedig a betörést megelőző napon egy községbeli fuvaros szállított három kocsi téglát a gyárból.

A járőr visszatérve a községbe, haladéktalanul felkereste az illető fuvarost és miután ez az alibijét igazolni nem tudta, sőt beigazolódott, hogy a betörés éjjelen kocsijával együtt távol volt lakásától, némi habozás után csakhamar beismerte a cselekmény elkövetését, megnevezvén tettestársait is, valamint megjelölve azon helyet, hova a lopott terményeket rejtette.

Ezzel a nyomozás teljes sikerrel befejeződött és a tettesek elvették méltó büntetésüket. És mindez annak a kis tégladarabnak köszönhető, melynek jelentőségét a járőr éles szemmel azonnal felismerte.

Ha a járőr kevésbé lelkiismeretes a helyszíni szemle megéjtésénél és a jelentéktelenség látszó kis tégladarabot nem méltatja a kellő figyelemre, valószínű, hogy az eset kiderítetlen marad és a tettesek háborítatlanul maradtak volna zsákmányuk birtokában.

KÉPEINKHEZ.

A miniszterelnöki palota.

A miniszterelnöki palota fent a várban, a Szent György-téren fekszik a királyi várpalota közelében és közvetlenül a sikló felső állomása mellett. A palota még 1806-ban épült és egyszerű külsejével szinte kéri fényes környezetéből. Bánffy báró annak idején mint miniszterelnök már el is határozta lebontását és egy új miniszterelnöki palota építését. az erre vonatkozó tervek is készek voltak; azonban a közbejött akadályok folytán a terv végrehajtása egyelőre abban maradt. Most Wekerle miniszterelnök lakja a palotát és itt vannak elhelyezve a miniszterelnökség hivatalai is. Hane m valószínű, hogy pár év múlva még is lebontják a palotát; akkor ugyanis, ha az Erzsébet szobrot felállítják a Szent György-téren, mert akkor a teret szabályozni fogják és a miniszterelnöki palota utjában áll a szabályozásnak.

HIREK.

A dánosi bünper tárgyalása. A dánosi rablógyilkosok fölötti esküdtszéki tárgyalás, mely a vádlottak és tanuk nagy számánál, valamint a közönségnek a tárgyalás iránt megnyilatkozott óriási érdeklődésénél fogva, Pest vármegye közgyűlési termében folyik, az ország közvéleményét ugyyszólván teljesen leköti. A napilapok a tárgyalás menetéről részletes tudósításokat közölnek, a minek nyomán az alábbiakban mi is beszámolunk olvasóinknak a tárgyalás eddigi mozzanatairól. A történelmi nevezetességű közgyűlési teremben, melynek falait Ő Felsége a király, József nádor és Pest vármegye történelmében jeleskedő férfiak arcképei díszítik,

ül 16 cigány, hét férfi és kilencz nő, mindegyik két fegyveres börtönőr között. Az első sorban öt férfi ül, ez az öt emberi állat van vadolva a Dánoson elkövetett kegyetlen mérszárlással, a kiknek kezéről még szinte csöpög a négy áldozatnak ártatlanul kiontott vére. Mögöttük van még két férfi, egyik a vajda, a kik a mérszárlásban aktív részt ugyan nem vettek, de bűnrészeséggel terhelve vannak, a többiek asszonyok, kik két padsorban foglalnak helyet, élükön azzal a két vérengző néemberrel, a kik a mérszárlás szörnyű munkájában a férfiaknak segédkezet nyújtottak. A Surányi Ignác vajda bandájához tartozó vádlottak, annak daczára, hogy a tanuk között szereplő több csendőregény nevükön szólítja őket, sőt megmondja, hogy egyik-másik milyen sebhelyet, testi- vagy más ismertetőjelet visel, tagadják nevüket, a Surányi bandába való tartozandóságukat és a náluk talált és a tanuk egész tömege által a legyilkolt Szarvas család tulajdonául felismert bünjelek halmazának daczára, tagadják természetesen bünösségüket is, sőt a dánosi csárda létezéséről sem akarnak semmit sem tudni. Szóval körömszakadtáig tagadnak, a mi különben ismert cigánytulajdonság. S ha a tanuk egyike-másika reájuk nézve terhelő vallomást tesz, az ellen a vádlott férfiak tagadással protestálnak csak, ellenben az asszonyok a gyalázó kifejezések és a szitkok egész tömegét zudítják a tanuk felé, sőt vakmerőségükben annyira mentek, hogy az ellenük valló egyik vérbelijüket, Lakatos Rózát a bíróság színe előtt késeléssel is megfenyegették. Ilyen körülmények között a tárgyalást vezető Rónay Kamill, kuriai bíró, tárgyalási elnöknek természetesen óriási nehez munkát kell végeznie, a kiről különben a tisztelet hangján kell még megjegyeznünk azt, hogy a csendőregények korrekt eljárása ellen intézett támadást, a csendőrségnek a dánosi ügyben szerzett érdemeire való utalással, mindenkor erélyesen visszautasítja és az igazság felderítésében elfogulatlanul fáradozik. Közleményünk teljessége érdekében konstatálnunk kell még azt, hogy a napilapok ugyszólván kivétel nélkül elismeréssel adóznak a tárgyalás alatt levő bünügy felderítésében eljárás és valóban dicséretes munkát végzett csendőregényeknek. A dánosi ügyből kifolyólag a többek között a «Budapesti Hírlap» vasárnapi száma vezércikkben foglalkozik a cigánykérdésnek, az emberi társadalom e rákfenéjének régóta vajdudó s immár igazán sürgőssé vált megoldásával, a minek a sürgetését bizony mi is helyén és idején valónak tartjuk.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre, továbbá a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre a szerkesztőség nem válaszol.

Igazságszerető. 1. A járásörmester nejét a «nagysága» cím nem illeti meg. 2. Lévéen a fa tüzelőanyag és a tüzelés kelléke, ennél fogva azt a fűtéssel köteles egyénnek kell be is hordatni. 3. A fűtési általányt kezelő őrsparancsnok köteles fűtöttni.

Babjagura alatt levő örc csendőr. A határozati rendőrfogalmazás éppen olyan kardbojtot jogosult viselni, mint a több határrendőrségi tisztviselő.

B. J. M. Győrazentmárton. «Büntett, vagy természetes halál» című közleménye nem tartalmaz tanulságos részleteket, a így közlésre nem alkalmas. «A kivándorlás» című közleményét sem közölhetjük. Az amerikai viszonyok lapunkban már ismertettek, s a legényességünk sokkal is józanabban gondolkodik, mintsem valaki azért szereljen le, hogy Amerikába kivándoroljon. A «Ki volt a tettes» című alatt feldolgozott pótnyomozás nagyon terjedelmesen, sok-sok felesleges részlettel felerosztva van megírva, de mert tanulságos, lényegesen átdolgozva az «Erdekes nyomozások» rovata alatt sorát ejtjük. Két levele más-más helyről van kelteve, kérjük tehát pontos címzett, hogy a két nem alkalmas cikktét — kérelmére kivételosen — visszaküldhesük.

HIVATALOS RÉSZ.

Közigazgatási döntvények.

Virágok lopása nyitott kertből.

Nyitott kertből 60 koronán aluli értékű virágok ellopása mezőrendőri kihágást képez.

(Minisztertanács 1908 február 17. 1599. I. M. sz.)

Veteményes kertben kárt tevő csirkék lelövése.

A ki kertjének veteményeiben kárt tevő csirkéket lelővi, a Kbtk. 115. §-a alapján nem büntethető.

(A m. kir. belügyminiszter 1907. évi 6732. számú határozata.)

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás.

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi április 19-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával: somlyói Szilágyi Ödön őrnagynak, a VIII. csendőrkerület parancsnokhelyettesének és

Tyll László őrnagynak, a II. számú csendőrkerület másod törzstisztségének, mint egészségi okokból szabadságoltaknak, jelen szolgálati alkalmazásuk alól való felmentés mellett létszám felett való vezetését legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott.

Kineveztetett:

a m. kir. belügyminiszter ural egyetértőleg:

1908. évi május hó 1-ével:

nemesszeghi *Nemesszeghy* László, III. számú csendőrkerületbeli főhadnagy. II. segédtsízt, ugyanazon csendőrkerület törzsénél első segédtsízté.

Megbízott:

A m. kir. belügyminiszter ural egyetértőleg:

1908. évi május hó 1-ével:

neozpáli *Justh* András, V. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, a trencsényi 1. szakasz parancsnoka, a trencsényi szárnyparancsnokság ideiglenes vezetésével.

Áthelyeztettek:

A m. kir. belügyminiszter ural egyetértőleg:

1908. évi május hó 1-ével:

Boronkay Ákos, V. számú csendőrkerületbeli százados, trencsényi szárnyparancsnok, II-od törzstiszti teendőkkel való ideiglenes megbízás mellett a II. számú csendőrkerület törzséhez: Szegedre;

Kiss László, V. számú csendőrkerületbeli százados, beszteczebányai szárnyparancsnok, II-od törzstiszti teendőkkel való ideiglenes megbízás mellett, az V. sz. csendőrkerület törzséhez: Pozsonyba;

Báró Gyula, II. számú csendőrkerületbeli százados, orsovai szárnyparancsnok, II-od törzstiszti teendőkkel való ideiglenes megbízás mellett, a IV. számú csendőrkerület törzséhez: Kassára;

tordai Sándor László, VI. számú csendőrkerületbeli százados, szekszárdi szárnyparancsnok, II-od törzstiszti teendőkkel való ideiglenes megbízás mellett, az I. sz. csendőrkerület törzséhez: Kolozsvárra;

felsőöri *Cseresnyés* Emil, VII. sz. csendőrkerületbeli főhadnagy, oktatótiszt, az oktatótiszti teendők alól való egyidejű felmentés mellett, ideiglenes szárnyparancsnoki minőségben, az I. sz. csendőrkerülethez: Kolozsvárra;

Szj Géza, III. sz. csendőrkerületbeli főhadnagy, I. segédtsízt, a segédtsízi teendők alól való egyidejű felmentés mellett, ideiglenes szárnyparancsnoki minőségben, a V. sz. csendőrkerülethez: Beszteczebányára;

Ambrózy Gyula, IV. sz. csendőrkerületbeli főhadnagy, segédtsízt, a segédtsízi teendők alól való egyidejű felmentés mellett, ideiglenes szárnyparancsnoki minőségben, a II. sz. csendőrkerülethez: Orsovára;

Mészáros Iván, VII. sz. csendőrkerületbeli hadnagy brassói szakaszparancsnok, segédtsízté való kinevezés mellett, ugyanazon csendőrkerület törzséhez;

árkosi Mihály Károly, VII. sz. csendőrkerületbeli főhadnagy, brádi szakaszparancsnok, hasonló minőségben ugyanazon csendőrkerülethez: Brassóba;

Hausenblasz Oszkár, I. sz. csendőrkerületbeli hadnagy, a dési 2. szakasz parancsnoka, szakaszparancsnoki minőségben a VII. sz. csendőrkerülethez: Brádra;

Barcsay Árpád, VII. sz. csendőrkerületbeli hadnagy, székelyudvarhelyi szakaszparancsnok, az I. sz. csendőrkerülethez mint 2. szakaszparancsnok: Désre;

Kaffka Károly, VII. sz. csendőrkerületbeli hadnagy, a nagyzebeni 2. szakasz parancsnoka, hasonló minőségben, a IV. sz. csendőrkerülethez: Ungvárra;

Kertész Jenő, IV. sz. csendőrkerületbeli főhadnagy, az ungvári 2. szakasz parancsnoka az V. sz. csendőrkerülethez, mint 1. szakaszparancsnok: Trencsénbe;

Voloncs István, VIII. sz. csendőrkerületbeli hadnagy, nagykárolyi szakasz parancsnok, II. segédtsízté való kinevezés mellett, a III. sz. csendőrkerület törzséhez: Budapestre;

Lábady Kálmán, IV. sz. csendőrkerületbeli főhadnagy, az eperjesi 1. szakaszparancsnoka, segédtsízté való kinevezés mellett, ugyanazon csendőrkerület törzséhez: Kassára;

Beszilla Kálmán, VI. sz. csendőrkerületbeli főhadnagy, a kaposvári 1. szakasz parancsnoka, hasonló minőségben ugyanazon csendőrkerületben: Szombathelyre;

Kolba Oszkár, VII. sz. csendőrkerületbeli főhadnagy, segédtsízt, a segédtsízi teendők alól való egyidejű felmentés mellett, szakasz parancsnoki minőségben a VI. sz. csendőrkerülethez: Magyaróvárra;

Harsányi Barna, VII. sz. csendőrkerületbeli hadnagy, segesvári szakaszparancsnok, oktatótisztté való kinevezés mellett, ugyanezen csendőrkerület törzséhez: Brassóba;

Tóth Sándor, II. sz. csendőrkerületbeli főhadnagy, temeskubini szakaszparancsnok, hasonló minőségben ugyanazon csendőrkerületben: Orsovára;

Kacsicz Pál, V. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, póstyényi szakaszparancsnok, hasonló minőségben, a VII. sz. csendőrkerülethez: Segesvárra;

patakfalvi *Ferenczy* Sándor, IV. sz. csendőrkerületbeli hadapródtiszthelyettes, ideiglenes szakaszparancs-

Üzleti elveink a legszolidabbak.

Grammofonok, fuvolák, czimballmok, czipiterák,

Kényelmes

havi részletfizetésre.

Vadászfegyverek
 soros, golyós löfegyverek, revolverek, szaki, lüti, weipari hírneves gyártm.

Elek és Társa

Bucapest, Károly-körút 10.

Ingen képes árjegyzék.

Hegedük, forgatható és önműködő hangszerek.

Valódi francia színházi láteszkek.

Görz-féle trieder B i n o k l i k.

Kényelmes

havi részletfizetésre.

noki minőségben, a VII. sz. csendőrkerülethez: Székelyudvarhelyre;

Halmay József, VI. sz. csendőrkerületbeli hadapród-tiszt helyettes, a IV. sz. csendőrkerülethez, mint ideiglenes 1. szakaszparancsnok: Eperjesre;

Malesevics Miklós, VI. sz. csendőrkerületbeli hadapródtiszt helyettes, ugyanazon csendőrkerületben mint ideiglenes 1. szakaszparancsnok: Kaposvárra;

Brettschneider Béla, VII. sz. csendőrkerületbeli hadapródtiszt helyettes, ugyanazon csendőrkerületben, mint ideiglenes 2. szakaszparancsnok: Nagyszébenbe.

Előléptetések.

Ó császári és apostoli királyi Felseje folyó évi április hó 26-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával 1908. évi május hó 1-ével legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott:

A m. kir. csendőrség állományában:

ezredessé:

Szabó József alezredest, a IV. számú csendőrkerület parancsnokát (rang: 1908. jul. 6.);

őrnagyokká:

1908. május 1-ei ranggal:

a következő II. törzstiszti teendőkkel megbízott 1-ső osztályú századosokat:

<i>Römny Béla</i> t,	(1. rangszám) a VI.,
<i>Bincze Bálint</i> ot,	(2. ") a VIII.,
<i>Szányi Árpád</i> ot,	(3. ") a VII. és
<i>Boronkay Ákos</i> t,	(4. ") a II.

számu csendőrkerületnél II. törzstisztekké való kinevezés mellett;

1. osztályú századosokká:

a következő 2. osztályú századosokat:

*Geyer János*t, a IV.,
Ziegler Emilt, az I.,
*Sigmund Lázár*t és
edvei *Illés Béla*t, mindkettőt a VI.,
*Geneszy Arnold*ot, a VII.,
ettrekarcai *Lukács Ákos*t, az V. és

*Kricsfalussy Ferencz*et, a VIII. számú csendőrkerület állományában;

2. osztályú századosokká:

1908. május 1-ei ranggal:

a következő főhadnagyokat:

<i>Mentana János</i> t,	(1. rangsz.) a III.,
<i>Szöke Béla</i> t,	(2. ") a VII.,
neuzpáli <i>Juszt András</i> t,	(3. ") az V.
felsőbéri <i>Csereanyos Emilt</i> ,	(4. ") az I.,
<i>Szj Géza</i> t,	(5. ") az V.,
kricsfalussy <i>Kricsfalussy Jenő</i> t,	(6. ") a IV.
<i>Ambrózy Gyula</i> t,	(8. ") a II. sz.

csendőrkerület állományában;

főhadnagyokká:

a következő hadnagyokat:

1907. november 1-ei ranggal:

ankerstocki *Stockinger János*t, (1. rangszám) a VIII. számú csendőrkerület állományában;

továbbá:

1908. május 1-ei ranggal:

<i>Kálmán János</i> t,	(1. rangszám) a VII.,
<i>Mészáros Iván</i> t,	(2. ") a VII.,
rományai lovag <i>Czogler Gusztáv</i> ot,	(3. ") a VI.,
<i>Raab Antalt</i> ,	(4. ") az I.,
<i>Glatz Ödönt</i> ,	(6. "),
<i>Argay Ferencz</i> et,	(7. ") és
<i>Varga László</i> t,	(8. ") a III., végül
<i>Kneusel-Herdliczka Arnold</i> ot,	(9. ") az V. számú

csendőrkerület állományában;

hadnagyokká:

1908. május 1-ei ranggal:

a következő hadapród-tiszt helyetteseket:

<i>Takácsy Dezső</i> t,	(1. rangszám) az V.,
<i>Lenhartovics Károly</i> t,	(2. ") a IV.,
<i>Gáspár József</i> et,	(3. ") a II.,
<i>Gyapay Miklós</i> t,	(4. ") a II.,
<i>Jékinek Sándor</i> t,	(5. ") a VI.,
<i>Halmay József</i> et,	(6. ") a IV.,
patakfalvi <i>Ferenczy Sándor</i> t,	(7. ") a VII.,
<i>Brettschneider Béla</i> t,	(8. ") a VII.,
<i>Forgács Vilmos</i> t,	(9. ") a II. és
<i>Malesevics Miklós</i> t,	(10. ") a VI. sz.

csendőrkerület állományában;

főhadnagy-számvivőkké:

1908. május 1-ei ranggal:

a következő hadnagy-számvivőket:

<i>Balogh Emilt</i> ,	(1. rangszám) az V.,
<i>Magyar Gábor</i> t,	(2. ") a VIII.,
<i>Szabó Zsigmond</i> ot,	(3. ") a II. és
<i>Preidt Gábor</i> t,	(4. ") a III. számú

csendőrkerület állományában.

Okiratilag megdicsértettek:

A m. kir. VII. sz. csendőrkerületi parancsnokság által
Fodor Zsigmond,
Csikönyi Imre és

Kócs József őrsvezetők, a közbiztonsági szolgálat terén tanúsított kiváló tevékenységük és buzgalmukért, alárendeltjeiknek helyes és céltudatos vezetése és befolyásolásáért, valamint őrsüknek rendben tartásáért.

Bereczki Balázs és

Györgyi András cz. őrsvezetők, a közbiztonsági szolgálat terén tanúsított kiváló tevékenységük és buzgalmukért, alárendeltjeiknek helyes vezetése és befolyásolásáért.

Léonard József csendőr cz. őrsvezető a közbiztonsági szolgálat terén tanúsított kötelességű ügybuzgó és eredményes működésükért.

Kleisch Gottfried cz. őrmester, a branyicskai vasúti hid felrobbantásával elkövetett merénylet tettesoinek nagy körültekintéssel és odaadó buzgalommal fogantatott kiderítése és elfogásánál való közreműködéséért, továbbá 16 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén tanúsított kiváló tevékenysége és buzgalmaért, alárendeltjeinek helyes és céltudatos vezetése és befolyásolásáért, valamint őrsüknek rendben tartásáért.

Kiss József és

Mituzsa Demeter csendőr cz. őrsvezetők, a branyicskai

kai vasuti hid felrobbantásával elkövetett merénylet tettesének nagy körültekintéssel és odaadó buzgalommal foganatosított kiderítése és elfogásánál való közreműködésükért, továbbá a közbiztonsági szolgálat terén is tanúsított kötelesség-hű, ügybuzgó és eredményes működésükért.

Miklós Antal őrmester,
Paál András cz. őrmester,
Halász István cz. őrsvezető,
Szilveszter József és

Péterfi István csendőr cz. őrsvezető, a branyicskai vasuti hid felrobbantásával elkövetett merénylet tettesének nagy körültekintéssel és odaadó buzgalommal foganatosított kiderítése és elfogásánál való közreműködésükért.

Csibipál Ferencz csendőr cz. őrsvezető, mert egy megbokrosodott ló által elragadott kocsiban ülő két egyént esetlegesen balesettől az által, hogy bátor fellépésével a ló kantárszárát megragadta s azt megállásra kényszerítette, megmentette s ezen bátor és férfias magatartásával a testület jó hírnevét emelte.

Nyilvánosan megdicsértettek :

A m. kir. VII. sz. csendőrkerületi parancsnokság által :

Nagy Izsák,
Rend Lajos és
Sipos József cz. őrsvezetők,
Zugswert Rezső és
Ferencz Mózes csendőr cz. őrsvezetők, továbbá
Jubák Márton,
Bitai Mózes,
Hermetzi Károly és

László Ferencz csendőrök a branyicskai vasuti hid felrobbantásával elkövetett merénylet tettesének nagy körültekintéssel és odaadó buzgalommal foganatosított kiderítése és elfogásánál való közreműködésükért.

Farkas János és

Árus József járásörmesterek, mert mint szakaszparancsnokhelyettesek előljáró szakaszparancsnokokat teendőikben odaadón támogatták, azoknak távollétében a szakaszt kifogástalanul vezették, továbbá alárendeltjeiknek helyes befolyásolása és őrüknek mintaszerű rendben tartásáért.

Farkas Ferencz csendőr cz. őrsvezető, mert négy lopási büneset kinyomozásánál járőrvezetőjét hazamosabb időn át fáradságtalan kitarással és buzgalommal támogatta.

Pénzbeli megjutalmazás.

A m. kir. belügyminister ur a folyó évi márczius hó 5-én 26398/V-b. szám alatt kelt rendeletével egy 2000 koronás lopás tettesének kiderítéseért a m. kir. V. sz. csendőrkerületbeli *Imre Zsigmond* őrsvezetőnek 80 K, *Deák Flórián* csendőrnek pedig 60 K pénzjutalmat adományozott.

Előléptettek :

1908. évi április hó 10-ével :

A m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában :

Lévai Albert, *Sztanó János,* *Csorba József,* *Steiner József,* *Dodouka Ferencz,* *Kálmán Zsigmond,* *Höhne Vilmos,* *Behinszky József,* *Négyesi István* és *Csohay Géza* őrsvezetők cz. őrmesterekké.

1908. évi április hó 1-ével :

A m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában :
Sebők János, *Meszes József,* *Forgyán István* és *Almási Imre* cz. őrsvezető II-od altisztek, ő *svezetőkké;* továbbá

az öt évi tényleges csendőrségi szolgálat betöltése után :
Horráth Pál I. csendőr, *csendőr* cz. őrsvezetővé.

Katonai szolgálati jel.

A tisztii III. osztályu katonai szolgálati jellel eláttattak :

Fery Oszkár alezredes, 1908 ápr. 23-ával, és *Rómay Béla* százados, 1908 jan. 23-ával.

A legénységi I. osztályu katonai szolgálati jellel eláttattak :

A m. kir. IV. számu csendőrkerület állományában :

Kovács Fülöp járásörmester 1907. évi július 8-ával.

A m. kir. VI. számu csendőrkerület állományában :

Hauser János cz. őrmester, 1908 ápr. 26-ával;
Németh Imre járásörmester, 1908 február hó 3-ával;
Antalfi József járásörmester 1908 márczius 20-ával;
Németh Gábor járásörmester 1908 ápr. 28-ával; *Kovács János* I. járásörmester 1908 jan. 6-ával.

A m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában :

Molnár Ferencz törzsörmester 1908 ápr. 15-ével;
Ilyés János járásörmester, 1908 ápr. 15-ével.

A legénységi II. osztályu katonai szolgálati jellel eláttattak :

A m. kir. IV. számu csendőrkerület állományában :

Budai Péter cz. őrmester, 1907 február 18-ával;
Vurda László cz. őrmester, 1908 ápr. 8-ával; *Tóth István* őrsvezető, 1905 nov. 2-ával; *Szabó Mihály* csendőr cz. őrsvezető 1908 márcz. 1-ével; *Orgics Péter* csendőr cz. őrsvezető 1908 márcz. 22-ével; *Imre József* cz. őrmester 1908 ápr. 14-ével; *Nyikora József* cz. őrmester 1907 okt. 7-ével.

A m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában :

Czmeró Frigyes cz. őrmester 1908 márcz. 23-ával;
Vörös István csendőr cz. őrsvezető 1908 febr. 16-ával;
Zsigrai Zsigmond őrsvezető 1908 jan. 10-ével.

A m. kir. VI. számu csendőrkerület állományában :

Pál Pál csendőr cz. őrsv. 1908 jan. 3-ával; *Varga István* VIII. csendőr cz. őrsv. 1908 jan. 28-ával; *Sánta Ferencz* cz. őrmester 1908 jan. 6-ával; *Kálmán József* I. csendőr cz. őrsv. 1908 ápr. 11-ével; *Kuzmics István* csendőr cz. őrsv. 1908 jan. 12-ével; *Kelenen János* I. cz. őrmester 1908 márcz. 1-ével; *Kovács János* IV. csendőr cz. őrsv. 1908 febr. 24-ével; *Takács Ödön* őrsv. 1908 febr. 27-ével; *Böröcz László* csendőr cz. őrsv. 1908 jan. 27-ével.

A m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában :

Péter Ferencz őrsv. 1908 ápr. 15-ével; *Demeter Péter* cz. őrsv. 1908 ápr. 15-ével; *Gál Dénes* cz. őrsv. 1908 ápr. 15-ével; *Miklós Imre* csendőr cz. őrsv. 1908 ápr. 15-ével; *Koós József* őrsv. 1908 ápr. 15-ével; *Ujvári Tivadar* őrsv. 1908 márcz. 1-ével; *Tamás Sámuel* őrsv. 1908 ápr. 6-ával; *Szaboda Antal* cz. őrsvezető 1908 márcz. 8-ával.

PÁLYÁZATOK.

Egy hivatalozolgai állás a mezőkövesdi kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 160 korona. Természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a miskolci kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi június 2-ig.

Egy segédnegyedmesteri állás Pécs városánál. Fizetés 800 k. Lakpénz 200 korona. Négy középiskolai osztály. Magyar nyelv szóban és írásban, Kérvények a főispánhoz czimezve. Pécs város polgármesteréhez 1908. évi május 20-ig.

Egy hivatalozolgai állás a m. kir. földmivelésügyi miniszteriumnál. Fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz pótlékkal 300 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Hat havi próbaszolgálat. Kérvények a m. kir. földmivelésügyi miniszteriumhoz 1908. évi május hó 31-ig.

Egy szolgai állás a budapesti kir. magyar tudományegyetem 1. számú belgyógyászati klinikáján. Fizetés pótlékkal 700 korona, Ótvenkénti 100 korpótlék. Természetbeni lakás. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a Rector Magnificushoz czimezve, az egyetem rectori hivatalához 1908. évi május hó 29-ig.

Egy központi irnoki állás Borsod vármegye törvényhatóságánál. Törzsfizetés 1400 korona. Lakpénz 420 korona. Négy középiskolai osztály. Borsod vármegye főispánjához czimzett kérvények Borsod vármegye alispánjához 1908 május 15-ig. A nyugdíjazás esetében követendő eljárásra a honvédségi Rendeleti Közlöny (Szabályrendeletek) 1907. évi 14. számában 3833/eln. szám alatt közzétett körendelet irányadó.

Egy szolgai állás a budapesti kir. magyar tudományegyetemnél. Fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz pótlékkal 300 korona. Ruhailletmény 100 korona. Természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Számolás elemei. A Rector Magnificushoz czimzett kérvények az egyetem rectori hivatalához. 1908 május 19-ig.

Egy egészségügyi szolgai állás Pozsony sz. kir. város törvényhatóságánál. Fizetés 800 korona és 50 korona ötödéves pótlék. Lakpénz 210 korona. Természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Német és tót nyelvismeret. Egy évi próbaszolgálat. Kérvények Pozsony sz. kir. város polgármesteri hivatalához 1908 évi május hó 20-ig. A nyugdíjazás esetében követendő eljárásra a honvédségi Rendeleti Közlöny (Szabályrendeletek) 1907. évi 14. számában 3833/eln. szám alatt közzétett körendelet irányadó.

Egy irnoki állás a beregszászi királyi törvényszéknél. Fizetés 1400 korona. Lakpénz 360 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Hat havi próbaszolgálat. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a beregszászi kir. törvényszék elnökéhez 1908 május 13-ig.

Egy hivatalozolgai állás a temesvári kir. ítélőtáblánál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 255 korona, esetleg természetbeni lakás. Ruhailletmény 100 korona. Természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a temesvári kir. ítélőtábla elnökéhez 1908 május 15-ig.

Egy irnoki állás az érsekújvári kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 360 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a nyitrai kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi május hó 13-ig.

Egy irnoki állás a kecskeméti kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 420 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Három havi próbaszolgálat. Négy középiskolai osztály. Kérvények a kecskeméti kir. törvényszék elnökéhez 1908 május 7-ig.

Egy hivatalozolgai állás a salgótarjáni kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 160 korona vagy természetbeni lakás. Ruhailletmény 100 korona vagy természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a balassagyarmati kir. törvényszék elnökéhez 1908 május 17-ig.

1900. párisi világkiállítás: Grand Prix.

KWIZDA-féle Restitutions-fluid

mosóvíz lovaknak.

Ára: egy üveg 2 kor. 80 fill.

40 év óta használják udvari istállóknak, nagyobb katonai és polgári istállóknak; nagyobb megerőltetések előtt és után erőteljesen az erő visszaszerzésére, továbbá az izmok merevsége esetén stb.; a lovakat a trainingben erőpróbákra képesíti.

A Kwizda-féle Restitutionsfluid csak akkor valódi, ha a fenti védjeggyel van ellátva. — Védjegy, czimkép és gónyölés törvényesen védve.

Főraktár Török József gyógyszerháza, Budapest, Király-utca 12. szám és Andrásy-út 26.

Kwizda-féle

Hashajtó pilulák

lovak számára (Physie), 1 bádogszelence K 4. -

Blister

szürke és bedörzsölés, 1 tégely K 2.

Epetinktura

lovak számára, 1 üveg K 3. -

Pataragasz

mestere. pataszaru, 1 rudacs K 1.60.

Patakenőcs

cserepes és törődött patak megóvására, 1 szelence a 400 gramm K 2.50.

Kolikapilulák

ló és szarvasmarba számára, 1 szelence K 3.20, 1 karton K 1.20.

Kresolinkenőcs

patakonerváló szer, 1 szelence 1/2 kilo K 2.20

Csúdsömörkenőcs

ló és barom számára, 1 tégely K 2. -

Fülgilisztalaaj

kutyák számára, 1 üveg esettel együtt K 3. -

Mosószippan

báziállatok számára, 1 drb K —.80.

100 és 100 elismerés

A ki finom, pontos és jól járó órát, valamint ékszert csekély részletre akar venni, az saját érdekében forduljon bizalommal

WEISENGRÜN MÓR

órás és ékszerészhez

Budapest, Váci-körút 49.

Választás végett kérjen mintaküldeményt.

Szép a bajusz a híres hajdusági pedróvel!!

Előmeri legjobb különlegesség bajusz növesztésére és ápolására, mely meg nem avasodó zsirmentes, növényi balzsamos anyagokból készül. Hatásán gyors és biztos! Törvényesen védve. 1 doboz 60 f. postán csak 3 doboz küldeték 2 K 15 f. bérmentve utánvétel. Egyedül készítő:

GROSZ NAGY FERENCZ

gyógyszerész, Debrecen 20. szám. 11673
Budapestben kapható: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerháza.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETESI ÁRA: Felévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4 sz.

Néhány szó a büntetésről.

Irta: Preszly Lóránd csendőrhadnagy.

I.

Mint a bűnről irt közleményeim első részében* jeleztem, célom volt alkalmat nyújtani a nyomozásokat teljesítő legénységünknek arra, hogy a bűnnel elméletileg is foglalkozhassék és főként megismerkedhessék, éppen úgy ezen cél vezérel abban is, hogy a büntetéssel — az igazságszolgáltatás s különleges eszközével — közelebről legyen alkalma foglalkozni mind azoknak, kik szívesen követnek engem fejtegetéseim során.

A bűn után közvetlenül azért foglalkozom a büntetéssel, mert e kettő között szükségszerű okozati összefüggés van. A büntetés alapja a bűn, vagyis ez képezi az okot, a büntetés maga már az okozat, az eredmény, vagy a bűn folyománya.

Hogy mi a bűn, miért kell attól óvakodnunk és miért kell azt üldözni, — e kérdésekkel már részletesebben foglalkoztam. — Hogy mi a büntetés, mi a célja, miért kell azt alkalmazni teljes szigorral és következetességgel és miért van a bűn és büntetés között okozati összefüggés, fejtegetéseim során e kérdéseket óhajtom megvilágítani.

Vannak olyan cselekmények, melyeket «rossz»-nak, illetve «bűn»-nek szoktunk nevezni. Ezek nyomait minden ember életében felfedezhetjük, de — természetesen — nem egyenlő mérvben. Erkölcsi oldaláról vizsgálgatva az emberek életét, szemünkbe ötlük, hogy a bűnök ellen küzdeni az emberiség fejlődése érdekében szükséges, mert azok elszaporodása mindenesetben visszaesést idéz elő s. fejlődés, a tökéletesedés terén. Már pedig ez veszélyezteti azt a célt, mely után törekedni s a melyet elérni minden egyes embernek természetszerű földi rendeltetése.

Vannak olyanok, kik a bűnökre csábító ingerrel szemben, azok leküzdésében elég erősek. Vannak azonban olyanok is, kiket csak különböző módon és eszközökkel lehet visszatartani a bűnök elkövetésétől. Sőt van mód arra is, hogy ba már elkövették a bűnt, megtorlásban részesüljenek. Ez a mód, ez a megtorlás nem más, mint maga a büntetés.

A büntetés fogalmának teljes tisztázása érdekében szükségesnek tartom még egy lényeges körülmény tisztázását. Előbb említve lett, hogy mint mindennek a földön, úgy az embernek — mint a legtökéletesebb lénynek — van rendeltetése, van célja, mely után törekszik. Ha kiinduló pontul a vallást vesszük, tudvalevő tény, hogy az Alkotó e célt már a világ megteremtésekor kitűzte az ember elé és felruházta őt mindazon tulajdonokkal, melyek e cél felismerésére és elérésére képesse teszik.

A tapasztalat rövid idő alatt beigazolta azonban azt, hogy egyedül, önerejére utalva az ember életfeladatát meg nem oldhatta és ezért társult s lassanként ugyan, de ez a társulás már inkább képesse tette őt arra, hogy támogatás mellett — a társulás által rendelkezésére nyújtott erővel — könnyebben boldogulhasson és a boldogulása, — mondjuk — érvényesülése útjában fekvő akadályokat leküzdhesse. Ez a társulás, tömörülés előbb néptörzseket képezett, utóbb teljes formát nyerve alkotja az államokat, melyek hivatása nem más, mint a kötelekében levő egyének életének és érvényesülésének megóvása és biztosítása. Az államok tehát ezt a célt szolgálják és e célból alkottattak.

Mi sem természetesebb, mint az, hogy az államoknak hatalmat és jogot kellett adni ahhoz, hogy rendeltetésüknek megfelelhessenek és csak ezek által jutottak abba a helyzetbe, hogy hivatásuknak meg is felelhetek. Ezt a jogot, vagy — nevezzük e néven — ezt a hatalmat maguk a népek adták meg az államoknak, de szükség is volt reá, mert létérdekük tette azt szükségessé, hogy a jog gyakorlására biztosítékot is adjanak. Ez a biztosíték nem más, mint maga a törvény, melynek megsértése bűncselekményt képez és megtorlást vár. A törvény tehát egy alap, melyen az államok büntető hatalma nyugszik.

Csendőrségi testületünk sem más, mint az államrendelkezésére álló olyan intézmény, mely éppen a törvényt sértések üldözésére, az állampolgárok személy- és vagyonbiztonságának megóvására és fenntartására van hivatva. Szolgálja az államot, de éppen azok érdekében, kik azt alkották.

A büntetés eredetét a legrégebb időkig visszavezethetjük, az idők során át csak tökéletesbült. A mint egy családban is előfordul, hogy a családtagok által elkö-

* A Csendőrségi Lapok f. évi 2. számában.

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olcsó finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémián béni hangszerkészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedő, gordonka, czimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfuvó-hangszer, húr, stb., míg **Roményi** legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve kúldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségvetés díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszer javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kéréndő.

vetett bűn — mely csak kizárólag a családot érinti — a családfőt bírja fel arra, hogy kérdőrevonást alkalmazzon, éppen úgy teszi ezt az állam is saját gyermekei, állampolgárával szemben. Ezzel mindenesetben a törvény uralmát akarja megvédeni és fenntartani.

Megismerkedve általánosságban a büntetéssel, önkénytelenül előtérbe jön, hogy annak valamely célra kell szolgálnia vagy legalább is eszköznek kell lennie valamely cél elérése érdekében. Ezt ugyan fentebb már sejtetni engedtem, de szándékozom részletesebben is foglalkozni e kérdés bonczolgtatásával.

A büntetés célja körüli vizsgálódások olyan széles mederben mozognak, hogy teljes meghatározást alkotni nem lehet. Egész elméletek fejlődtek ki annak során. Egy bizonyos, hogy a büntetés célját belső okokban kell keresnünk, jöllehet a büntetés gyakorlása külső okot, a törvények megóvását célozza. Nem érdektelen hangsúlyozni, hogy igen sokan a büntetés célját és gyakorlását kapcsolatba hozzák az állam céljaival.

Két elmélet domborodott ki a viták folyamán. Az egyik szerint a büntetés okát a bűncselekményben kell keresni. Ezt úgy kell értelmeznünk, hogy büntetik a bűnöst, mert azt megérdemli, mert arra okot szolgáltatott. Elköveti Z. a Btkv. 251. §-ba ütköző büntetést, büntetik ezért három évig tartó szabadságvesztés büntetéssel, de pusztán és kizárólag azért, mert azt elkövette. E szerint az elmélet szerint az állam kizárólagos jogát gyakorolja, midőn a büntetést kiszabja és végrehajtja. Ez egy államténykedés, melylyel az állam a maga céljait szolgálja.

A másik elmélet szerint a büntetés csupán célszerű eszköz ahhoz, hogy az állam polgárai jólétét biztosítva, azok személyét, jogait, vagyonát stb. megvédje. Mert az állam üdvösnek vélte polgárai vagyonát megvédeni, célszerűnek tartotta pl. a Btkv. 336. §-ba ütköző lopás tettesét öt évig tartó szabadságvesztés büntetéssel sújtani. Ezzel az állam nem kizárólagos jogot gyakorol, hanem ennek látszólagos, de tényleges gyakorlása által tulajdonképpen a „közt” szolgálja.

E két elmélet — első pillanatra — fedi egymást, tulajdonképpen pedig óriási űr tátong közöttük. Bár nem tartozik szorosan ide, mégis megjegyzem, hogy az első szerint a polgárok vannak az államért, a másik szerint pedig az állam van a polgárokért.

Van egy harmadik a talán a legegészségesebb elmélet, mely a büntetés tulajdonképpeni alapját erkölcsi igazságokban keresi. Ez modern, mélyen gondolkodó elmére valló és értékes elmélet, csak egy hibája van, hogy még időelőtti, vagy talán sohasem fog időszerű lenni. Pedig nagyon reánk férne felismerni és keresni embertársaink egyes ténykedéseiben a belső rugókat és igazságokat, de a közömbösség, a nagyfokú rosszakarat — a valljuk be — a tömeg korlátoltsága és felületessége mindig útjában állt a talán fog is még — bosszu ideig — állani ennek.

Nem fogok e három elmélet magyarázatába bocsátkozni, teljesen elégségesnek tartom, hogy ezekről említést tettem, mert ezek nélkül a büntetésről teljes képet nem nyújthattam volna.

A büntetés tehát a jogvédelem és az igazságszolgáltatás eszköze. A büntetést a megsértett jog követeli és éppen ezért mindig jogos és szükséges is. Minden állampolgárnak úgy kell élnie, hogy mások jogait ne sértse s ha mégis megsérti, ha önbatalmulag a jogtalanul mások kárára cselekszik, büntetést érdemel. Szerintem a bűnös önmaga felett mond törvényt, az állam csak megállapítja és alkalmazza a büntetést. A bűnös már előre tudhatja — mert hiszen a büntető törvénykönyvben meg van írva — hogy egyik vagy másik bűncselekményt elkövetve, milyen büntetés vár rá, tehát minden esetben úgyszólván magán viseli tette következményeinek a súlyát.

Fentiekből azt is láthatjuk, hogy a törvényeknek nemes rendeltetésük van. Mindannyian oltalmuk alatt élünk, védelmükre őrök állanak, az ellenséges indulatu cselekedetek üldözése és büntetése által a jóra irányuló cselekvéseinkben segítségünkre vannak, a közjólétet előmozdítják és állandósítják.

A személyismeret megszerzése és gyarapítása.

Irta: Argus.

(Folytatás.)

— Adjon Isten jó napot, urambátyám! — köszönti a próbacsendőr a deresedő gazdát — hát hogy, mint áll a világ, mi ujság?

— Isten bozta az urakat! — köszönti vissza a gazda s mintán a körülötte csaboló kutyát elriasztja, kéznyújtással közeledik a járőr felé és folytatja, hogy ujságot nem igen tud, az idő jó, a termés szépen mutatkozik.

— No! az már igaz, — füzi a próbacsendőr tovább a szót, — az ilyen csinos kis birtokból meglehet élni különösen, ha olyan jól van munkálva, mint ez is; úgy veszem észre, hogy jó mélyen van szántva; aztán meg a mennyire ismerem a veteményt, úgy tartom, hogy az a répa és az az árpa, a melyek mellett eljötünk, mind a kettő a legjobb fajta.

Közben Kovácsné asszonyom is kikerül a pitvarajtó elébe s a csendőrök szívélyes köszöntését viszonzva, csendes léptekkel közeledik a beszélgetők felé. Sőt a Juliska leányasszony is előkerül. Csak az imént vitt ugyan be egy korsó vizet, de a kíváncsiság nem hagyja nyugodni, tehát kiüríti a korsót és a beszélgetők közelében levő kúthoz sétál másikat meríteni.

Mikor aztán a próbacsendőr hol a terményekre, hol egy-egy szép tyukra vagy más háziállatra tesz egy-egy találó megjegyzést és felemlíti, hogy a sok idegen fajta mellett, a melyeket ő mind ismert, a magyar fajt tartja a legjobbnak, már tessékolni kezdik őket befelé, mer

A legjobb órák,

legszolidabb órák, egyszerűtől a legdrágábig, úgy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

művésznél Szegeden.
Javítások 5 évi jótállás mellett.
Arányozók ingyen!

mint Kovács gazda megjegyzi, az urak nagyon ritka vendégek itt, pedig nem ártana, ha gyakrabban erre néznének.

Ezt már nem lebet hallatlanná tenni és a próbacsendőr, hogy jobban belehozza az öreget a beszélgetésbe, hát mentegetőzni kezd, hogy ekkor meg akkor is errefelé jártak, de nincs idejük mindig Kovács urambátyámékhoz is bejönni; meg aztán olyan csendes ez a tájék, hogy egész évben sem történik itt semmi.

— Csak csendes volt, — igazítja a gazda helyre a próbacsendőrt — míg ezt a Sós Gyurkát ide nem hozta a szél, hogy veszett volna a hazájában a jöttmentje. Ám azóta mindig félünk, hogy ennek vagy annak lába kél!

— Nini! hát itt lakik ez a Sós Gyurka? Hiszen nem itt lakott az, hanem ott a jobbramutatva ejnye, ugyan kinek a tanyáján is no! hirtelen nem jut az eszembe! — kérdez és töpreng egyfolytában a próbacsendőr, pedig azt se tudja, hogy ki fia-lánya az a Sós Gyurka, nem hogy azt tudná, hogy kinek a tanyáján lakott. De nem tudja a járőrvezető se, mert nem siet társát a zavarból kimenteni.

Végre is a gazda segítette ki a próbacsendőrt a zavarból, mondván:

— A Nagy János komáén lakott az, kérem, ott — a próbacsendőr által előbb jelzett irányba mutatva — a z-i határszélen, a Szalkai tanya közelében. De már nem birta túrni a koma a félkézalkárságát, hát kiadta az utját a tavaszon, nehogy még neki is bajt okozzon. Onnan aztán idejött s ott lakik abban a düledező, meszeletlen tanyában ni. Azt hiszem, nem tévedek, ha azt állítom, hogy a Kósák malaczeit is bizonyára ő hajtotta el.

— Ugyan ne zsörtölődj már, még bajt csinálasz magadnak — feddi Kovácsné asszonyom az urát, — a ki már annyira belemelegedett a mondókájába, hogy csak éppen ez a «baj»-jal való gyöngéd figyelmeztetés hozta észre, hogy talán többet is mondott a kelleténél. Hogy tehát elterelje a beszédet más dologra, szorgalmazni kezdte a csendőröket, hogy kerüljenek belől, üljenek le, bizonyosan elfáradtak itt az álldogálásban.

De nem lebetett már ekkor a próbacsendőrt becsalni, ott járt már annak az esze a meszeletlen tanyán és a Nagy János tanyáján a Szalkaiéé közelében. Nem maradt volna tovább egy percze sem Kovács gazdáéknál nyugodtan. Azért, bár szépen megköszönték a megbívást s annak elfogadását egy legközelebbi alkalommal kilátásba helyezve, sürgő dolgukra való hivatkozás mellett, mindenkitől szívélyesen elköszönve, tovább indultak. Indulás előtt azonban nem mulasztotta el a próbacsendőr Kovács gazdát egy pipa dobánynyal megkínálni, de nehogy lekonyeresettnek érezze magát a gazda, kijelentette, hogy ezzel szemben pedig egy néhány szál masinát kér, mert ő otthonfelejtette a magáét.

A próbacsendőr alig várta, hogy a legközelebbi kukoriczátábla mellett eltűnbessenek a tanyabeliek szemei

elől, rögtön megállott és kérdezgetni kezdte járőrvezetőjét, hogy a multkori nyomozáskor voltak-e Sós Gyurkánál? Miután utóbbi nemlegesen válaszolt, azt indítványozta, hogy menjenek el arra a megjelölt tanyára, nézzenek szét, hogy nincsenek-e ott a keresett malaczkok. És ha ott nem volnának, akkor pedig jó lenne elmenni a Szalkai tanya felé is, mert ő a multkor úgy hallotta, hogy az ottani bérlő is olyan gyanusféle ember. Miután a járőrvezetőnek is volt hasonló értesülése a Szalkai tanyán lakó Fekete Márton ellen, hát nagyou jónak találta a tervet s meg is indultak annak végrehajtására.

A Sós Gyurka által lakott tanyán csak pár pillanatra állottak meg, mert az a szegénység, a mi ott uralkodott, annyi idő alatt is áttekinthető volt. Sós Gyurka nem volt otthon, felesége állítása szerint, a tanya tulajdonosnéja szőlőjében dolgozott és csak estére volt bazarvárható. A tanyában egy pár csirkén kívül semmifele más háziállat nem volt. Miután az asszonyt a járőr megjelenése nagy zavarba hozta és ezt a szobában levő kis gyerek erős sivalkodása csak fokozta, az ügyre nézve nem is mondott neki a járőr semmit, hanem köszöntek és tovább mentek. Még pedig a Nagy János tanya felé. A járőrvezető már tudta, hogy merre kell azt keresni, tehát könnyen oda találtak. S ott találták a Sós Gyurka utódát is, egy jóképű időses parasztot, a fészker alatt.

— Jó napot, öregem! — köszönti a próbacsendőr, — ki tanyája ez a nyárfás?

— E bizony a Nagy János gazdáé! — felelte az öreg a köszöntés viszonzása után, — én pedig a tanyás kertésze vagyok: Kiss Bálint a becsületes nevem.

— De hát honnan került kigyelmed ide és mikor? hiszen a multkor még úgy mondta Nagy János gazda, hogy Sós Gyuri a tanyás kertésze.

— Jó multkor lehetett már az, csendőr ur! Mert már harmadik hónapja lakom itt, — világosította fel Kiss Bálint a sohasem kapott értesüléssel dicsekvő próbacsendőrt. — Elkergette őt a gazda, mert nagyon sokszor rossz fát tett a tüzre és kezdte hirbehozni a tanyát, bár kiadta az utját szépen. Azóta ott lakik valahol a szőlők alatt, a Gyöngyösiné-féle tanyán.

— Abban a rozzant viskóban?

— Abbaú ám, mert hirtelenében nem kapott más helyet.

— No hiszen sajnálhatta is ezt a szép portát, mert amott még egy csirkét se igen tarthat.

— De még mennyire sajnálja! A mult hetekben is, hogy erre járt, láttam rajta, hogy sóvárogva tekintget a tanya fele, míg velem beszélgetett ott a bejárónál. Panaszkodott is nagyon, hogy nem tarthat ott semmifele jószágot, nincs egy talpalatnyi legelője sem s emiatt a bárom darab süldőjét is el kellett hajtani ide a Szalkai tanyára a komájáboz, a Fekete Mártonboz.

— Hát ide bajtotta a malaczkokat?

— Igen, ide; azt mondta, hogy itt hagyja őket, míg egy alkalmasabb tanyára talál. Szép süldők voltak, nem

is tudom, hol vette őket. — vélekedik az öreg — mert mikor innen elment, még csak egy tyukja sem volt. Sőt — a mint a szomszédok mondják — igen nagy szegénységben élt mindig; míg ittlakott, hol egyikhez, hol másikhoz fordult egyért-másért.

— És kisegítették?

— Ki ám, mert — tetszik tudni — olyan szóbanforgó ember volt az és tartottak tőle, hogy ha megbaragítják, hát kárt okoz. Pedig bizony nem igen érdemelte meg, mert úgy vettem észre, hogy háládatlan ember. Akkor is, hogy itt járt, míg ő velem beszélgett, a süldők bementek a szomszéd krumpliföldjére a még ő haragudott, káromkodott, mikor a szomszéd kutyával zavartatta ki a malaczeit. Szidta és mindennek elmondta ezt a becsületes embert, pedig annak idején ez segítette őket legtöbbször.

— Hja! ilyen a világ! — szakítja félbe a próbacsendőr a bőbeszédű öregot, — jótettért mindig rosszal fizet. Hanem mi már megyünk tovább, hát Isten vele, öregem. — És mentek is egyenesen a szomszédhoz át, hogy megkérdezzék az említett multkori eset felől és hogy a süldők felől is tudakozódjanak tőle. Mert már ekkor bizonyosra vették, hogy ezek csak a keresett süldők lehetnek. A szomszéd csakugyan megerősítette a Kiss Bálint által mondottakat és hozzátette, hogy a süldők még Feketénél vannak. Könnyű megismerni őket, mert a Feketéé feketék, ezek pedig szökek.

A járőr ezekután a Szalkai tanya felé indult s a járőrvezető elővéve jegyzékkönyvecskáját, bejegyezte a két tanu nevét a keresett süldőkről szóló jegyzetei alá.

A Szalkai tanya közelében csakugyan ott találták a három szöke süldőt a többi közt, egy suhancz által örízve, a ki a járőr kérdésére megmondta, hogy azokat egy idegen ember, a gazdája komája hajtotta hozzájuk. A járőrvezető jegyzetei szerint hasított fülü volt mind a három s egynek el volt szakadva a farka. Ennek a leírásnak megfelelt a három szöke süldő. Tehát jó nyomon jártak.

Fekete Márton a tanya előtt fogadta a járőrt. Olyan sunyi kinézésű ember volt ez a Fekete és nagyon nehezen lehetett belőle kivájni a szót. Látszott rajta, hogy nem igen örül a találkozásnak. Sós Gyurkát, mint állította, csak úgy látásból ismeri, de nem igen közlekedett vele. A sertésekre nézve megjegyezte, hogy úgy szedte-vette őket össze, egyik-másik vásáron.

— Mutassa meg hát annak a három szöke süldőnek a járlatát! — szólította fel a járőrvezető. — Azonnal! — felelte Fekete és a lakásba sietett. De csakhamar káromkodva jött ki és szidta feleségét, azt a rendetlen asszonyt, hogy elhánysa a járlatokat egymástól és most nem találja. Most már meg nem mutathatja a járlatokat, míg az asszony haza nem jön a városból, a mi pedig csak úgy estefelé lesz. Hát várják meg az urak, ha akarják és idejük van.

— Hohoe csürje-csavarja a dolgot Fekete, hiszen tudjuk mi már, hogy Sós Gyurka hajtotta ide a szöke

süldőket; látták többen, mikor ide hajtotta, de megmondta már ez a suhancz is, a ki örzi őket.

— No hát ő hajtotta — felelte Fekete daczosan, — hát mit kérdezik az urak, ha tudják. Nekem azt mondta, hogy vette őket és csak azért hajtotta ide, mert a bolmost lakik, ott nincs legelője. Ha tudtam volna, hogy rossz uton jutott hozzá, nem engedtem volna, hogy itt hagyja.

Sőt, hogy a gyanut mindenképpen eloszlassa, még a kanászát is átengedte a süldők elhajtására.

Természetes, hogy ezekután Sós Gyurka csak beismerő vallomást tehetett és tett is. És így a járőr egy eredménnyel gazdagabban vonult be. S bár az ősparancsnok ezt «a vak is talál patkót» elve alapján csak a véletlennek tulajdonította, mégis bátran állíthatjuk, hogy eme véletlen előidézésben a próbacsendőr ügyességének és társalgási modorának nagy része volt. Szívélyes, rokonszenves társalgással szinte önkénytelen nyilatkozatokra készítette az egyéneket s úgyszólván röptében fogta el azoknak egyes hasznavehető megjegyzéseit. S anélkül, hogy a szóbanforgó tárgy iránt kíváncsinak látszott volna, úgy tudta folytatni és irányítani a társalgást, hogy amazok észre se vették, hogy mily előnyös adatokat szolgáltatott egy bűncselekmény kiderítéséhez. Pedig, a mennyire ismerjük a népet, bizonyos, hogy ha egyenes kérdéssel fordultak volna e tárgyban az említett egyénekhez, nemleges vagy kitérő választ kaptak volna, de így — mint teljesen érdektelennek látszó egyének előtt — egészen bizalmasan beszéltek. S emellett a járőrnek még az a nem várt eredménye is meg volt, hogy megismert két, a közbiztonságra ártalmas egyént és megnyerte a bizalmát a károsnak és néhány más egyénnek, a miáltal személyismerete előnyösen gyarapodott. (Vége köv.)

Pick.

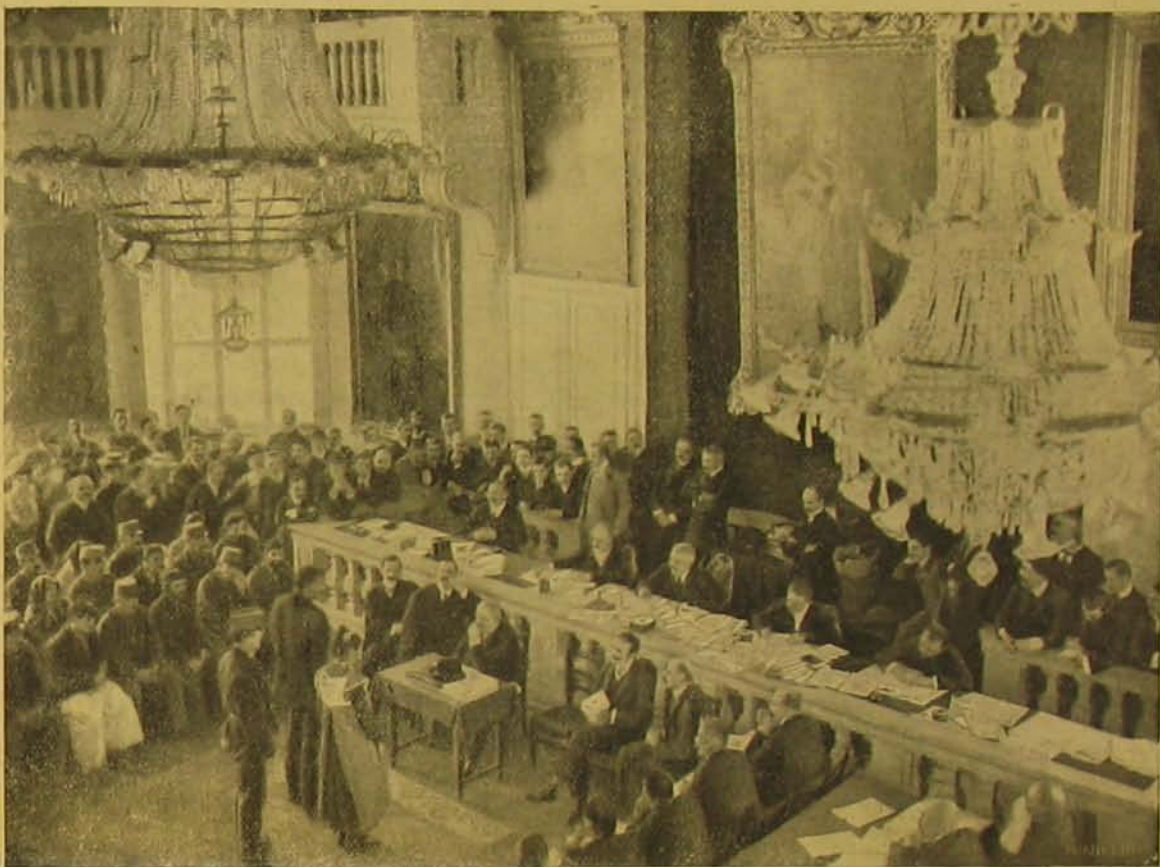
(Kriminalisztikai tanulmány egy vadászebről.)

Irta: Dr. Zsilinszky Lajos.

A kutya rendkívüli tanulmányosságánál, kipróbált hűségénél és nagy alkalmazkodó képességénél fogva méltán képezi általános közfigyelem tárgyát mindenütt az egész világban. Nincs tehát mit esodálkoznunk mindenütt az egész világban a csendőrség és a rendőrség figyelmét is magára vonta. S hogy méltán érdemel figyelmet a kutya, mint a bűncselekmények után nyomozók megbízható segítőtársa, azt miként alább látni fogjuk, több példán igazolja.

Nem lévén azonban szándékunk csupán egy száraz példátartat fel hozni állításunk bizonyítására, általánosságban is kívánunk egyet-mást elmondani a kutyáról, annak uévéről, fajairól és használhatóságáról s ebben az általánosságban is lehetőleg újat igyekszünk nyújtani.

Eb vagy kutya mindegy, így szokták mondani. Pedig ez nem igaz. Eb alatt — szerintem — valami finomabb, képzettebb, nemesebb állatot kell értenünk; míg a kutya önművelés csak a közönségesebbekre használható. Eb például a kiháló félben levő orosz-agár, továbbá a nálunk is honos agárfaj, általában minden agárfaj. E nevezetre tarthat igényt a bernáthegyi, az ujsundlundi, a tacskó, az uszkár, a vizsla, a kopó, a dogg, a foxterrier, az ölel stb., szóval a tiszta fajú kutya mind. Ellenben a kutya — és pedig mondjuk ki ez

A dánosí rablógylkosok a törvény előtt.

sebb megkülönböztetés okáért, hogy csak kutya — a ház- és nyájőrök összes faja (kuvssz, komondor stb.), valamint a pinszi, lodri, puli és más általános elnevezések alá bjtatott kutyaféle.

Az ob és kutya tehát első sorban is faj, illetve vér szerint különböz. De különböznek az ebek és kutyák természet, használhatóság, illetve alkalmazás szerint is.

Az agár természete például olyan, hogy nem szereti a vizet sem bevonni, sem meguszni, sem semmiféle alakban. Azt se szereti, ha mosdatják. Inkább tejjel-és hússal él, de nem igen iszik vizet.

S tényleg erőteljes táplálékkal nevelhető csak felhasználhatóvá; a vizitalra való szoktatás felfujja s így speciális feladata teljesítésére alkalmatlanná teszi. És nem is uszik az agár. Ellenben a vizsla, az uszkár, a foxterrier stb. a vizon is használható. Az öleb kevés levegővel, illetve rossz szobai levegővel is beéri, ellenben a többi ebek mind örülnek, ha minél többet lehetnek szabad levegőn. A kuvssz és komondor, valamint a házőrök legtöbbször, bármily kosztal is beéri; de nem így a finomabb és nemesebb ebek.

A kutya hasznáról szólva, mindenekelőtt azt óhajtom konstatálni, hogy a merre csak ember lakik a földrőn, a kutyát már rég házi állatává tevő mindentitt, hogy hasznát vegye, illetőleg kihasználja. De nem lévén szabály kivétel nélkül, ki kell jelentenem, hogy például Brook hollandiai városkában nem így áll a dolog. Ott ugyanis soha nem tartott s manap sem tart kutyát senki. Nem pedig azért, hogy tiszta maradjon a város. Ugyanezen okból nem szabad ebben a városban semmiféle házi állatot tartani; sőt kocsizva, szánkázva vagy lovagolva sem szabad átutazni vagy áthaladni rajta. Így írják ezt legalább a tudományos könyvek.

Egyiptomban, Chinában, Új-Guineában és Afrika több

tartományában specialiter azért tartják a kutyákat, hogy megegyék husukat. Úgy hízalják őket némely vidékeken mint nálunk a sertést. És hogy az ottanink jobban kedvelik a kutyapörköltet, meg a rántott ebbordát, mint mi pl. a lurkát és kolbászt, ez kitűnik abból, hogy egy-egy jól kihizlalt kutyáért rendszeren egy-egy rabszolgát adnak cserébe. (Néha még kettőt is.)

Kamtsatkában, Grönlandban s a Hudson-tartományokban leginkább arra használják a szelindek fajhoz tartozó ebeket, hogy szánkóba fogják.

Hollandiában, továbbá Németország, Csehország, Bajorország és Ausztria igen sok városában — magában Bécsben is — taligába fogják a kutyákat és teherhordásra (leginkább tejszállításra) használják. Két-három erősebb kutya néha 5—6 métermázsányi terhet is szállít.

Boneztani kísérleteknél is leginkább kutyákat használnak — nyulakon kívül — tanulmányi áldozatul, illetve a tudomány némely tétele igazságának demonstrálására.

Kairóban, Konstantinápolyban és általában az arabok és törökök által lakott vidékeken leginkább azért tartják a kutyákat, hogy a közhelyek tisztátalanságait megszüntessék velük, t. i. a lakosság által az utcákra és terekre kidobott szokott mindenféle dögöt, csontot, szemetet s egyéb piszkot megetessék, illetőleg megtisztítsassák általuk. (Dacára azonban e nemes intencióknak máig sem sikerült nekik még csak tőrhetőnek mondható köztisztviségi állapotokat sem teremteniök.)

Némely vidéken emberi betegségeket gyógyításra is használják a kutyákat. A köszvényt például azszal gyógyítják, hogy megnyalattják a kutya által a fájó tagokat. A mint azonban a kutya magába szívta a köszvényt, azonnal megdöglik, miként a kis meél, ha fulánkját elveszté.

Csuzi, náthát és influenzát is gyógyítanak kutyák által, még pedig úgy, hogy ezt a beteg, illetve a beteg testrészt mellé fektetik. Bőrének valami csodálatos kibuzó, illetőleg magabaszívó ereje van. A braziliai kutyákról legalább ezt állítják a tudósok.

A bavas Alpeseken az eltévedt utasok felkeresésének és utbaigazításának egyetlen biztos eszköze a bernáthegeyi kutya. Szinpadi állatelőadások leggyakoribb szereplője szintén a kutya.

Mindez — úgy vélem — eléggé fényes bizonyítéka a kutya tanulékonyságának, idomíthatóságának és használhatóságának.

De használható a kutya még akkor is, a mikor már nincsen, vagyis még kimulása után is, a mennyiben bőre kitűnő pergament, szőre labdát, matrác és vánkostöltéseket szolgáltat, míg inai jó hurt adnak. Zsirja pedig valóságos különlegességszámba megy.

Nem bagyhatom említés nélkül a kutyának még azt a különlegességét sem, hogy csontja, ha megsérül, vagy eltörlik is, bámulatos gyorsan behegged és összeáll ismét. Innen a közmondás, hogy «ebcsont beforr.»

Az előadottakból láthatjuk, hogy mily sokféleképp lehet hasznát venni a kutyának. Nem csoda tehát, ha arra is rájöttek az emberek, hogy a kutya a bűncselekmény után nyomozó egyének szolgálatában is kitűnő eredménnyel használható. Mert néha valóban egy-egy detektívet helyettesít. Különösen gyilkosságok és oly lopások felderítésénél bizonyult a kutya alkalmazása eredményesnek, a melyben szennyes állapotban való fehérmű, használatban lenni szokott felsőruha, avagy husnemű képezte a cselekmény bűnjelét. Mert ilyen esetekben érvényesülhet leginkább finom szaglóképesége, mint a nyomozásnak egyik csalhatatlan eszköze oly egyén kezében, a ki a kutyával bánti tud.

Elmondok erre vonatkozólag másfél évtizedet meghaladott szolgabírói és rendőrkapitányi pályám ideje alatt praxisomban előfordult két érdekes esetet. Mind a két eset Boszniában történt, a hol 8 évig szolgabírászkodtam s vezettem a bűnügyi nyomozásokat.

Valami tíz éve annak, hogy egy jómódu földmives családot, a melynek csinnal berendezett több szobás lakása a falon kívül egy dombtetőn elterülő s védelmi szempontból magas palánkkal bekerített kertben állott, bajnalban meggyilkolva talált az éjjeli szolgálatból hazatérő lovas csendőrzárőr, a mely rendszeren, minden arra felé vezető szolgálati útjában be szokott térni a kis majorba (így bívták általában a kis gazdaságot) a szívjóságáról és vendégszeretetéről általában előnyösen ismert gazdához egy-két jó szóra. Így tett egy zárőr ezuttal is. Most azonban nem fogadta a zárőrt senki, noha máskor ilyen idő tájban — hajnali négy óra volt angusztnsban, — már rég fenn volt és foglalkozott úgy a cseléd, mint a szorgalmas család minden egyes tagja, ki istállóban, ki udvaron, ki kertben, ki konyhán.

A szokatlan csend gyanakodókká tette a csendőroket s kutatni kezdtek azonnal a cseléd, a családtagok, meg a jószág után. A lakás ajtóit zártan, ablakait lefüggönyözten találták. Az istállóban a tehén megfélemlenül állott; a fiatal marhaállomány az akolban volt s bógótt a szomjúság miatt; az olban néhány malacz sívított keservesen; a házi szárnyasok pedig a kamara előtt voltak összegyűlve s kodácsolva és hápog a vártak a megszokott reggeli magadagra. Mindez azt a feltevést látszott bizonyítani, hogy gazd-uramék nincsenek otthon.

A csendőr azonban nem azért csendőr, hogy a látszatnak felüljön. Hamem azért, hogy nyomozza és meg tudja a valót. Hozzá is fogott ehhez a két lovas vitéz legott, még pedig, hogy mindenüvé bejuthasson, gyalog. Lovát ki ki a kutághoz köté.

Alig vizsgáldtak néhány rövid perczig, már tisztában voltak azzal, hogy itt bűntény, még pedig rablógyilkosság követtetett el. Félrelebbentén ugyanis a félig nyitott konyhaablak függönyét s benézvén a konyhába, annak téglalap-zaatán vászonrubával betömött szájjal, hanyatt fekvé holtan találták a gazda egyetlen cselédjét, egy 13—14 évesnek látszó leánykát.

A konyhába bemásztak az ablakon; aztán a nyitott ajtón át a hálószobába mentek be. Ebben még borzalmasabb látvány tárult elbők. Meggyilkoltan hevert az ágyon s a padozaton az egész család: apa, anya és két kis gyermek. Ugy ebben, mint a másik szobában is feldulástól származhatott szokatlan rendetlenséget találtak.

Tisztában lévén a helyszíni vizsgálódás folytán a bűntényről, az egyik csendőr azonnal jelentést tett a falu előljáróságánál s két előljárósági tagot tanuként azonnal ki-vezetett a helyszínre; a másik csendőr ez alatt künn vigyázott a helyszíni állapotra.

Mire társa az emberekkel megjött, ezekre bízták a ház-őrzést meg a jószág megetetését és megitatását; maguk a csendőroket pedig, a kik több mint 36 órát voltak egyhuzamban szolgálatban s étel és abrak híján is voltak, lóra ültek s gyorsan távoztak a helyszíntől 8 kilométernyire fekvő állomásukra. Útközben találtak engem, a ki a járás szolgabírája voltam s székbelyemről, a mely azonos volt a csendőroket állomásával, éppen vadászni indultam volt vizslám (Pick) kíséretében s már egy órányi távolságban voltam városomtól. Sebteben elmondták jelentésüket s aztán — rendeletre — visszatértek velem a büntett színhelyére. Vizslám mindenütt nyomomban tipegett.

Vizsgálódtunk, gondolkoztunk, tanácskoztunk, jártunk, keltünk jó fél órán át a ház körül, meg a kertben. Nyomot akartam találni, de az sehogyan sem sikerült. Pick azonban, a mely csakhamar megérteni látszott a dolgot, egyszer csak kívül kerül valahogy a kerítésen s neki megy a kert egyik hosszúsági oldalán elterülő nádas pocsolyának. Figyelmes lettem rá s megálltam a kerítésnél. A csendőroket csendre intettem, vizslámnak pedig némán intettem, hogy csak menjen be, szaladgálja össze azt a kátyut.

Nem telt bele öt percz s olyanképpen kezdett ugatni, mint mikor vadat pillant meg. Erre azonnal tisztában voltam azzal, hogy a izsola talált valamit. Aztán szűkölni és csaholni kezdett. Megvan — gondolám — a tettes és felmászva a palánkra egy fűzfa mellett, annak ágaiba kapaszkodtam és igyekeztem magamat megmutatni Picknek, hogy kitartást öntsek bele. Sikerült.

Az eb most már támadni kezdte — valószínűleg megijednek látszó áldozatát — gondolám — s neki-neki ugrott a viznek.

A csendőroket átmásztattam a palánkon, beküldtem a lucskos kátyunba, de nem bírtak eljutni Pickig, annyira süpedt alattuk a talaj.

Beküldtem hát az egyiket néhány időközben megjelent falubelivel a gazdasági udvarba s fatörzseket, gerendákat, deszkákat hozattam velük.

A másik csendőr «készen» tartott fegyverrel állott ez alatt azon fűzfánál, a melyről én — mert már a palánkon nem bírtam tovább állani — egyrészt hangosan osztogattam rendelkezéseimet az embereknek, másrészt kitartásra ösztönöztem Picket.

S ez csakugyan kitartott egész a döntő pillanatig, t. i. addig, a mig a csendőroket bebatolhattak a nád közé és kihúzták onnan a rablógyilkost.

Mert hogy az volt az illető, azt tagadni meg sem kísérelte, sőt igen töredelmesen bevallott mindent.

Csaknem két óra hosszáig tartott Pickem strázsája, de nem volt eredménytelen. Felsőbbségi elismerésen kívül jó hírnévhez juttatta gazdáját. A rablógyilkost pedig felévig tartó vizsgálati fogság után felakasztották.

Másik esetem a következő volt:

Egy kis város (Drina-parti határállomás) külterületén épült katonai laktanya mellett lakó kantinos panaszolta nálam, a kit néhány hét előtt helyezett oda a kormányzó-ság, hogy zárt padlásáról két sonkát, féloldal szalonnát és több más húsneműt ismeretlen tettes a múlt éjjel ellopott. Gyanuját kifejezni senki ellen sem merete. Gyáva volt és attól félt, hogy elveszti a kantint, ha valakit meggyanúsít.

Tekintettel arra, hogy tudtam, miszerint — pláne este — ritkán kerül a kantinba polgárember, valószínűnek tartottam, hogy a tolvajok többen lehettek s hogy katonák voltak.

Kimentem hát a helyszínére mindjárt. Pick is velem jött.

A dánosi gyilkosság három fővádlottja: Lakatos Kuna, Balog Tuta, Stojka Bajka.

(Az első sorban fogházőrök közt elhelyezve.)

Megvizsgáltam a padlást, a feljárót, a lakatot, a ház tuját és még a kantin háta mögött vigan folydogáló patakat is.

A vizsla mindenüvé követett. Aztán körök köre lépve haladtam a vízben csendesen vizsgálódva a katonai lak-tanya felé. Pick ekkor is nyomomban haladt.

Egyszer csak elvakkantja magát az én Pickem. Hátra nézek, hát látom, hogy egy mázsányi nagy kő mellett jár-kál és szaglálódik idegesen, majd meg-megállt, ismét vakkant egyet-egyét, csóválja a farkát s rám néz néha-néha.

Itt valaminek lennie kell — gondolám. Bekiálték a kantino-sért s aztán az ő és hetese segítségével, mely utóbbit én vettem volt gyanuba és kihallgatás alá a lopás miatt, elhengerítettük a nagy követ és ime csodák-csodája két szép sonka viritott ki alóla.

Vizslám szimatja tehát újlag nem csalt s a nyomozat eredménye ismét fényes volt.

A sonkát átadtam a kantosnak, de előbb jól össze-vissza szagoltattam Pickkel, miközben szépen megsimogattam őt. Aztán a laktanyába siettem. Ott éppen ebédet tálaltak a konyhában, déli fél tizenkét óra volt. Egy főhadnagyot találtam a század iroda helyiségében. Csak egy egyetlen századból álló különítmény, mintegy 120 baka képezte ama városka összes katonaságát. Azonnal tudattam vele jövetelem czélját, valamint vizslám jelenlétének szükségességét is, és felkértem őt, hogy hívja egybe azonnal az egész századot a folyosóra.

A mint két sorjában felállt a legénység s az őrmester azt jelentette, hogy egy ember hiányzik, rögtön gyanakodni kezdtem, hogy legalább is bűnrészes a hiányzó.

Társait úgy véltem leggyorsabban és legbiztosabban ki-nyomozhatni, hogy az első sorban álló legénységet két lépésnyire előléptettem s aztán «hátra arcz»-ot csináltattam velök, úgy, hogy a két sor katona szemközt állt egymással.

Tapasztalásból tudván, mint volt katonatiszt, hogy az a katona, a kinek valami rejtegetni valója, például tisztátalan gombja, szétrepedt nadrágja vagy piszkos kravátlia van, mindig a második sorba, az úgynevezett «zweites Glied»-be szokott állni minden vizsgálás alkalmával még ha egyébként az első sorban van is a rendes helye: úgy gondoltam, hogy a tolvaj is inkább szegődik a «zweites Glied»-be, mint az első sorba, inkább képp oly hirtelen és váratlan vizitálásnál, mint az volt.

Ez okból hát a «zweites Glied»-en kezdtem el a nyomozást. Kijelentettem előbb, hogy a ki a kantino-szt a mult éjjel meglopta, azonnal jelentkezék s ez esetben nem kap büntetést.

Erre azonban senki sem jelentkezett. De észrevettem, hogy abban a bizonyos «zweites Glied»-ben a bal szárnyon meg-lehetősen fészkelődik egy baka.

A nyomozást a jobb szárnyon kezdtem s gyanakodtam minden gyávább arczkifejezést mutató katonával szemben. Nagyobb hatás kedvéért vagy hármat ki is állítottam a sorból. Nyenkor a vizslámra néztem egyszer-egyszer s ő is rám bámult, mintha azt akarta volna mondani, hogy érti a csiziót.

Mikor az általam legerősebben gyanuba vett balszárnyú bakához értem s ráivaltam, hogy miért zsiros az ujjasa, elpirult nagy hirtelen mint a paprika s alig tudta kimondani a két szót, hogy nem tudom.

Előléptettem azt is és alapos vizsgálatot tartottam rajta. Karjait a feje felé emeltem vele, hogy jobban körülnéz-hessem a ficzkót. Alig hogy ez megtörtént, a kutyám parancsom nélkül felugrott a baka mellére. Majd eldőlt a szegény gyerek meglepetésében. Az orrát beleitvén a baka bal hóna alá, nyafogni kezdett a vizsla és rám nézett. Derék dolgot végzett ismét, megfogta a soukatolvajt.

Kivallotta ugyanis a nagy vitéz azonnal, hogy ő lopta a sonkát s a bal hóna alá dugva hurczolta egy darabig, mig-nem arra határozta magát, hogy egy nagy kő alá a patak-ban rejti el. Büntársát is kivallotta. A század susztere volt ez. Az ember t. i., a ki távol volt az általam tartott vizsgálattól. Rögtön őrzjárat ment érte és elhozta ezt is.

A szalonnát azonban nem tudtam előkeríteni. Azt mon-dták a bakák, hogy eladták s a kapott pénzt olitták. No de ez nem volt döntő körülmény.

E nélkül is egy-egy évi fogságot és egy-egy évi után-szolgalatot kapott a két baka a kantino-s meglopásáért.

Vizslámnak köszönheték az öt-öt évi katonáskodást.

Jó tehát ebet tartani az őrsön, mint a főntebbiekből lát-juk s nem kell sajnálni a fáradságot, a melybe az kerül, mert nagyon szép eredményekhez vezet ez s még sohasem bánta meg senki, hogy kutyát tautított valamire. Mert az eb még akkor is hasznos, ha egyebet sem tesz, csak — ugat.

KÉPEINKHEZ.

A dánosi eset főtárgyalása.

Az ország, sőt az egész művelt világ feszült érdeklődése mellett folyik a dánosi bestiális rablógyilkosság ügyében az esküdtbírószági főtárgyalás.

Ez alkalomból mutatjuk be mai képeinket, melyek egy-egy ott látjuk középen Rónay Kamill törvényszéki elnököt, tőle jobbra Kiss és balra K. Nagy Sándor szavazóbírókat, Kiss bírótól jobbra pedig dr. Gaal Jenő kir. ügyészt. Az egyik kép azt a jelenetet ábrázolja, midőn a mentőtanúként fellépő Ruffalek egyike, Lakatos Róza koronatanúval szembeállítva lesz.

HIREK.

Gyászhir. Kovács Ferencz. VI. számú csendőr kerületbeli címzetes őrmester, bicskei őrsparancsnok, április hó 26-án Budapesten, a Szent Rókusról nevezett kórházban, hol súlyos bajával orvosi műtét alá vetette magát, meghalt. Temetése a cs. és kir. 17. számú helyőrségi kórházból a farsáreti katonai temetőbe, az elhunyt szárnyparancsnoka, Sigmond Lázár százados, számos fővárosi csendőrtiszt és a budapesti csendőr altiszt kar részvételével, megfelelő katonai pompával április 28-án ment végbe. Az elhunyt derék altiszt ravatalára a megboldogult özvegyén és 3 árváján kívül, a székesfehérvári kerület tiszti és altiszti kara, ugyesintén a budapesti csendőr altiszti kar is díszes koszorút helyezett.

Ellenszegülés. A mosonmegyei Kisbodog községben április 27 én megtartott bucsun szolgálatot teljesített Horváth István VII. őrzvezető Sárdi József csendőr és Horváth József próbacsendőrből állott járőrnek egy táncmulatságon résztvett nagyobb csoport ellenszegült. A járőr az ellenszegülőkkel szemben lö- és szurony fegyvert kényszerült használni, a minek következtében 1 ember a helyszínen meghalt, 10—11 egyén pedig többé-kevésbé súlyosan megsebesült. A vizsgálat megindított.

KÜLÖNFÉLÉK

A kecsketartás hasznáról. A legtöbb gazda sajnos nem tekinti a kecskét haszonállatnak, pedig ha tekintetbe vesszük, hogy a takarmányozásban való igénytelenségével szemben teje mily értékes, akár mint gyermektejet, vagy gyógytejet tekintjük, feltétlenül el kell itélnünk kisgazdáinknál a kecske tenyésztésétől való idegenkedést. A kecskék tartása igen kevésbe kerül. Megelégszenek a legegyszerűbb állal a legsilányabb legelővel is. Tejük pedig nemcsak nagyobb tápláléértéssel bír, mint a tehéntej, hanem annál sokkal egészségesebb is. Győződjék meg mindenki arról, hogy a kecsketej tényleg táplálóbb és egészségesebb, mint a tehéntej. Hogy táplálóbb, azt nemcsak a vegyi elemzés, de a német és francia orvosok sok évi gyakorlata is bizonyítja, kik azt kis gyermekeknek, tudóbajosoknak, betegeknek mint kitűnő és erősítő gyógytejet rendelik. Hogy egészségesebb, azt az a tény igazolja legjobban, hogy a kecskéknél a tuberkulózis (tűdővész) a legritkább esetekben fordul elő, míg különösen a nyugati származású marhafajták csaknem teljesen inficiálva vannak tuberkulózissal. Már pedig okosabb dolog egy egészséges állat tejével táplálni gyermekeinket, ha az csak egy

egészséges kecske is, mint egy beteg állat tejével, ha az mindjárt egy hét métermázsás simmenthali tehén is. Veszekedjenek a tudosok azon, hogy a tuberkulózis tehén teje vagy hús fertőző lehet-e vagy nem? Mi, gyermekeink, a jövő nemzedék érdekében forduljunk a kecsketej felé azzal a figyelemmel, a melyet az megérdemel. Meg vagyunk győződve arról, hogy figyelmünk megozza a maga jutalmát. Kis gyermekeinknek a kecsketejnél jobb tejet nem adhatunk s ha azt még zablisszal is erősítjük, akkor a gyermekek fejlődése ugyan csontokban, mint a testben fokozottabb lesz, sőt különösen leánygyermekeknel szép alakot is ad. Ezek a tények a kecsketej élvezésének oly következményei, a melyeket megczáfolni nem lehet.

Régi törvények. Angliában több 5—6 száz év előtt alkotott törvény mai napig is érvényes s néha alkalmazták is. Így például ezelőtt néhány léttel Bungorban egy kéményseprőt hirtőntbe vetettek, mivel pisztolyt hordott magával. Már pedig egy III. Edvárd király uralkodása alatt alkotott törvény az engedély nélküli fegyverhordást megtiltja, mert ez — így mondja a törvény — a közönséget nyugtalanítja.

A newyorki üvegkereskedők öröme. A newyorki üvegkereskedők egyesülete legutóbb tartott ülésén megállapította annak a kárnak nagyságát, a melyet a kávéházak és vendéglők szenvednek a véletlenül vagy szándékosan összetört üvegneműk elvesztése révén. Szinte hihetetlen számok jelzik azt a kárt, a melyet jókedvű vendégek vagy a személyzet ügyetlensége okoz. A Newyorkban levő mintegy 24,000 kávéház és étterem ilyen módon előálló kárát évenként körülbelül 18—20 millió koronára teszik és ebben az összegben csupán a közönséges ivópoharak, palaczkok és tányérfélek vannak felvéve, míg az értékesebb üvegneműek, mint például lámpák, tükrök stb. már külön csoportban szerepelnek. Az egyes elsőrangú éttermek és kávéházak károsodása ezen a réven majdnem kivétel nélkül meghaladja az évi 20—25 ezer koronát. Az éttermek és kávéházak tulajdonosai a szándékoság nélkül összetört üvegfélékért és tányéreneműekért korántsem követelnek kártérítést, mert az így keletkező károsodást már eleve beszámítják a nyereség- és veszteségszámla tételei közé. Az összetörés folytán kárba vesztett üvegneműek legnagyobb részét a whisky- és a söröspoharak képezik, szorgalmas statisztikusok számításai pedig azt is megállapították, hogy Newyorkban évenként összetört üvegcserépek egy halomba rakva, a newyorki városbáz hatalmas méreteit is meghaladnák. Az üvegkereskedők állítása szerint a törésen kívül jelentékeny mennyiségű üvegnemű megveszendőbe a különböző nemzetiségű «emlékgyűjtők» gyűjtő szenvedélye révén is, a kiket vagy a pohár csinos vagy különös alakja, vagy pedig a használat különös alkalma ejt meg és ezért pohárukat emlék gyanánt titokban magukkal viszik.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre, továbbá a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre a szerkesztőség nem válaszol.

K. J. I. Rendkívüli esetheként előfordul, hogy a katonai hatalom hatáskörét az országban vagy egyes részeiben a legnagyobb mértékben kiterjesztik: ezt nevezik ostromállapotnak. Ilyenkor beállhat az is, hogy a polgári bíróságok munkáját felfüggesztik s a lakosokat is a katonai bíróságoknak vetik alá. Ostromállapot hirdettek ki: városokban, megyékben, tartományokban,

lázadás vagy felkelés esetén, várakban s más erősegekben, valamint nagyobb területeken, háboru esetén. Az osztrómállapot jellege tehát abban áll, hogy a polgári hatalom és törvények helyébe a katonai hatalom és a szigorubb katonai, illetve hadi törvények lépnek. 2. A statáriális eljárás, a mely egyes, a törvényes renddel ellentétbe helyezkedett területeken a polgári bíróságok jogkörébe utalt rögtöní ítélethozatalokban és főként a hozott ítéleteknek azonnali végrehajtásában nyilvánult, az 1897. évi XXXIV. tez. 27. §-ával hatályon kívül helyeztetett. 3. Ön állásán és felhívás tolytán. Külömben figyelmebe ajánljuk a II. szolgálati utasítás 120. és következő §-ait. 4. Ha a fegyverhordás például önvédelmi célból indokolt, akkor jogosult azt magával hordani.

K. J. pr. cs. cz. örsvezető. Katonához nem illő kétségbeesett hangon irt és nem egészen normális gondolkozásra valló leveleire a választ lapunk 16. számának szerkesztői üzeneteiben V. R. alatt önnek már megadtuk volt. Az ott elmondottaknál többet ma sem mondhatunk. Viselje sorsát türelemmel, hiszen Magyarországon tizezernél jóval többen eszik a nem éppen megvetendő csendőrkényeret.

L. F. örsvezető. A körjegyzőnek a felektől szedendő munkadíja a belügyminiszter által kiadott rendeletben van megállapítva, ha a jegyző a felektől a megállapítottnál magasabb munkadíjat szed, az a felektől a megállapítottnál magasabb munkadíjat képez.

Bölcsez. 1. A kir. bírósági végrehajtói állás, a végrehajtói vizsgán kívül, nincs kvalifikációhoz kötve. A kir. bírósági végrehajtónak fizetése nincs, hanem csak kiküldetési és eljárási díjai vannak, az állás nem nyugdíjképes. Alkalmazva vannak a királyi bíróságoknál és a bíróság vezetőjének vannak alárendelve. 2. Az útmesteri és útbiztosi állás között az a különbség, hogy az útmesteri állás állami, míg az útbiztosi állás törvényhatósági állás, egyébként a két állás lényegileg meg egyező. Fizetése mindkettőnek a szolgálati időhöz mértén emelkedik s mindkettő nyugdíjképes. Az útmester a kir. államépítészeti hivatalnak, az útbiztos pedig a megyei- vagy városi mérnöki hivatalnak, azoknál mindegyik a saját szakasz-mérnökének van alárendelve. Máskor válaszon csendőrhöz illőbb jellegt, mert sem a „Bölcsez”, sem a „Tökfűlkő” nem csendőrhöz illő.

Vasárnap. 1. 271; 2. 256; 3. 238-ik.

L. A. Ön a 328. rangszámot kapta. A másik nincs felvéve.

Békésmegyei. 1. Ha a költségvetést addig letárgyalják akkor igen. 2. A törzs székhelyén levő egyenruhaszállítás vállalatoknál.

K. Nem viselhető.

K. J. Ön az ezredet, a melynél szolgálni óhajt, szakadon választhatja, hogy azonban az ezred önt felveszi-e azt mi nem tudhatjuk.

X. A megnyert játszma 1 egység, a remis-vel végződő pedig egy fél egység.

Drával csendőr. Ezt a szárnyparancsnokság dönti el.

Homolókhatl. Azt, hogy ön milyen vallást követ, vagy szándékozik a jövőben követni, tisztán az ön magán dolga, viszont a felekezetei is csak hívőt ismernek és nem különböztetnek meg katonát vagy polgárt, az eljárás tehát mindenkire egyenlő. Kitérései szándékát ennél fogva nem, hanem csak annak megtörténtét tartozik anyakönyvi lapjának helyesbítése czéljából az ős utján a kerületi parancsnokságnak bejelenteni.

M. K. Közleményét, a melynek tárgya nem a nyilvánosság bírálatára lett szánva, nem használhatjuk.

T. J. örmester. Ön az 1908. évi rangsorban a 38. Előtte van még 241 ezimzetes és 129 valóságos örmester.

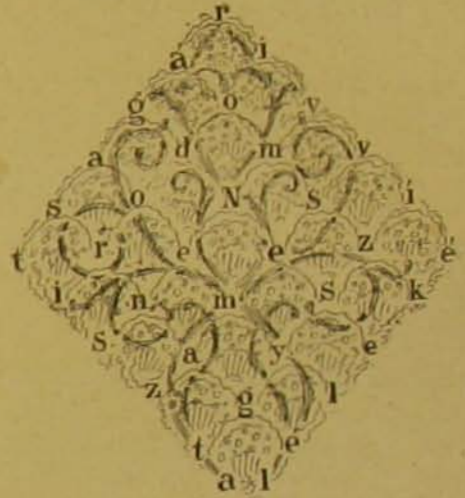
Előljáróság. Bocsok. Kézlését nem használhatjuk.

M. B. Az útmesteri vizsgát próbaszolgálat teljesítése vagy tanfolyam hallgatása nélkül nem teheti le, mert az az elméleteken kívül főleg a gyakorlati ismeretekhez van kötve.

Áthelyezett csendőr. Kérje a szárnyparancsnokság intézkedését.

FEJTÖRÖK.

Csipketalány.

Betűtalány.

Szántalány.

Egy apa 32, fia pedig 2 éves. Hány év múlva lesz az apa húromszor oly idős, mint a fia?

Megfejtési határidő: 1908 május 18.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Erzsébet-királyné sanatoriumi sorsjegyet lesz kiosorsolva.

Lapunk f. évi 15. sz.-ban közölt fejtörők helyes megfejtése:

Képtalány: „Tavaszi lövésznyj”. — **Betűtalány:** „Névnap”. — **Szótalány:** „Járásörmester”.

Helyesen megfejtették: Asztalos örmester Solt, Pichler J. örsvezető Lóka, Pásztor M. csendőr Pancsova, ipolyaági örs, Mar-gineán J. jörm. és neje, Fábán I. csendőr Facset, Deáky I. örm. Gyergyák Gy. örsvezető Kunszentmiklós, Simon I. pr. csendőr Répezekároly, Veress L. örm. Kányád, Mester J. örsv. és Weisz J. csendőr Szalánta, Vidóczy örsv. és Petri csendőr Jánoshalma, Gyurác István örsv. Gáta, Pécs F. csendőr Muzsla, Eckmanu György csendőr Békásmegyer. Váradi J. csendőr Kunhegyes, Androkovits Adám cz. örsv. Kiskunfélegyháza, Balogh J. örm. és Bíró István örsv. Abádszalók, Kardos L. csendőr Zilah, Róth J. örsv. Szvinicza, Sebestyén J. csendőr Kömlő, Bartha I. örsv. Dás, balassagyurnati örs, Makaró Pál örm. Czocze, Heruan J. cz. örsvezető Horczegfalva, Prádt E. és Illés L. csendőrök Voldicza, Pecsovits S. cz. örsv. Tápiószecs, Ferenczy Árpád örsv. Torda, Parkas I. J. törzsörmester Pozsony, Horváth J. II. örsv. Sárbogárd, báti örs, Tóth Imre örsv. Kiskunhalas, kolozsvári örs, Lázár cz. örsv. Zalaszentgrót, Gergely Sándor jörm. Dás, Holfert és Magyar csendőrök Ruszt, Sántha J. örsv. Karczag, Pál I. csendőr Sükösd, Bereczki M. csendőr Vác, Groesli Gy. cz. örsv. Budapest, dési örs, Schiaffer Kazi J. csendőr Herencz-völgy, szoronesi örs, Szabó J. járásörmester és Mihály Elek örmester Brassó.

A kiosorsolt Erzsébet-királyné Sanatorium-sorsjegyet Asztalos csendőrörmesternek Soltra elküldöttük.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás.

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi április 6-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával:

Takács Ernő m. kir. VI. számú csendőrkerületbeli csendőr cz. őrsvezetőnek, egy fegyveres ellenszegülő veszélyes gonosztevő ártalmatlanná tételénél tanusított vitéz és bátor magatartásáért a 2. osztályú vitézségi érmét legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Várakozási illetékkal szabadságoltatott:

Ólajos József, m. kir. II. számú csendőrkerületbeli főhadnagy a megejtett felülvizsgálat eredménye alapján, mint jelenleg szolgálatképtelen 1908. évi május hó 1-től számítható egy évre.

Választott lakhelye: Temesvár.

Nyugállományba helyeztetett:

1908. évi május hó 1-ével:

Rath Ernő, m. kir. I. számú csendőrkerületbeli II. osztályú százados, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint rokkant, mindennemű népfelkelési szolgálatra is alkalmatlan.

Választott lakhelye: Ungvár.

Áthelyeztetett:

1908. évi május hó 1-ével:

Baller Miksa járásörmester, a IV. számú csendőrkerulettől az V. számú csendőrkerülethez.

Okiratilag megdicsértettek:

A m. kir. II. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Futz Gottfried törzsörmester és

Fehér Nándor cz. őrmester, mint segédtiszi segédmunkás éveken át tanusított odaadó, buzgó, kötelességtudó, pontos és eredményes szolgálataikért.

Scherer Ede és

Kelencsény Ferenc járásörmesterek,

Varga Gusztáv és

Győrfi István őrmesterek.

Küni József, **Zsinka István**, **Kámán Antal**, **Kulcsár Márton**, **Móritz Ferenc**, **Nagy Illés**, **Mayer Lukács**, **Hornálh István L.**, **Rab Zsigmond**, **Boros István**, **Mészáros Károly**, **Gyukás Ferenc**, **Lukács Ferenc** és **Filmmann Lajos** cz. őrmesterek,

Hornálh István III., **Lakatos István** és **Krausz Lajos** őrsvezetők, mint járás- és őrs-, illetve mint őrsparancsnokok őrsüknek kifogástalan rendben tartásáért, alárendeltjeiknek helyes befolyásolásáért és vezetéséért, valamint a közbiztonsági szolgálat terén buzamosabb időn át kifejtett ügybuzgó, hasznos és eredményes tevékenységükért.

Csanádi György őrsvezető,
Szabados Ignác csendőr cz. őrsvezető,

Oláh Gábor cz. őrmester,

Posztós György, **Kovács István III.**, **Guseilla Miklós** és **Thierjung Ferenc** csendőr cz. őrsvezetők,

Kurucz Sándor és **Dimitru György** csendőrök a közbiztonsági szolgálat terén buzamosabb időn át tanusított ügybuzgalmukért és eredményes működésükért.

Matuzska Antal cz. őrmester, szárnyirodai segédmunkási minőségben buzamosabb időn át tanusított szorgalma, ügybuzgósága és minden irányu megbízatásában kifejtett fáradhatlan tevékenységeért.

Isvánffy Péter cz. őrmester a Nagylak községben buzamosabb időn át garázdálkodott betörő banda tagjainak, és

Galambos Márton cz. őrmester, a Kurncezi Julia és Gyapjus Mihály sérelmére elkövetett szándékos emberölés kísérlete tettesének nagy leleményességgel és körültekintő eljárással párosult nyomozás során eszközölt kiderítéseért és a tetteseknek az igazságszolgáltatás kezébe történt átadásáért.

Varga Antal csendőr cz. őrsvezető, a közbiztonsági szolgálat terén buzamosabb időn át kifejtett ügybuzgó, körültekintő, odaadó és igen eredményes működéséért:

A m. kir. V. sz. csendőrkerületi parancsnokság által.

Bojpur Izidor őrsvezető, az 1908. évi február 2-án Nyitramegye Jablonicz községben kiütött tüzvész alkalomával, az élet és vagyonmentés körül tanusított bátor és buzgó szolgálati működéséért.

Csepi Kálmán cz. őrsvezető, mert egy a múlt év december 18-án az őrsparancsnoka által a Duna-ágból dermedt állapotban kimentett egyént, ügyes és szakértelemmel párosult élesztési kísérletekkel ismét életre keltett.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. II. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Kerek Simon, **Szakács József**, **Görög János**, **Argyellán György**, **Németh Sándor** és **Burghardt Jakab** csend. cz. őrsvezetők, **Németh László** csendőr, **Luttmann György** cz. őrmester, **Rétyi György** és **Bubes Petró** őrsvezetők, **Buric Péter**, **Geijer József** és **Móru Mátyás** cz. őrsvezetők, **Patáki Gábor** csend. cz. őrsv. és **Hatos András** csendőr, **Kovács József** cz. őrmester, **Főri Ferenc**, **Tóth Ferenc** és **Pál Antal** őrsvezetők, **Pósa János**, **Gerjich Pál** és **Székely Dénes** csend. cz. őrsv., **Balázs Abrabám**, **Nyíri Imre** és **Simon Péter** csendőrök, **Joszl János** cz. őrsv., **Tamás József** és **Gärtner Mihály** csend. cz. őrsvezetők, **Török Imre**, **Virág Söfön**, **Herman János** és **Bükkös Pál** őrsvezetők, **Bikit János**, **Kriváncs József** és **Frunner Zsigmond** cz. őrsvezetők, **Pálbát György** csend. cz. őrsv., **Oláh István**, **Kóka Gyárfás** és **Fodor Gyula** csendőrök a közbiztonsági szolgálat terén buzamosabb időn át kifejtett ügybuzgó és eredményes működésükért.

Pál Sándor őrsvezető úgy a közbiztonsági szolgálat terén, mint szárnyirodai segédmunkási minőségben buzamosabb időn át kifejtett ügybuzgó és eredményes működéséért.

Funár Vazul és **Bakos András** járásörmesterek,

Gyurik Lajos cz. őrmester és

Baráth István őrsvezető, a létszám kiegészítése körül jelentkezők gyűjtése által tanusított eredményes tevékenységükért.

Kényelmes

havi részletfizetésre

Képes hangszer-árjegyzék ingyen és bérmentve.

hegedűk, grammofonok, fuvolák, czimbalmok

Önműködő, forgatható hangszerek. a legkülönösebb, legmodernebb gyártmányok. Dús választék!

Elozékeny kiszolgálás, méltányos üzleti elvek.

ELEK és TÁRSA BUDAPEST, Károly-kört. 10. sz.

Előléptettek:

a letett altiszti vizsga után

1908 május 15-iki ranggal:

a következő altiszti tanoncok:

a m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában:

Horváth István III., Illing Béla, Cseke István, Pisovics József, Hrebics Vilmos, Kelemen János, Vitéz Miklós, Ujjál József, Gábor István, Csuka Miklós, Bellobrád István, Karácsony Károly, Záhorszky István, Bicsánszky Tamás, Szabó Géza, Lsák Mór, Tóth József II., Kocsis János, Répás József, Jancsó András, Szkurka János, Schmied Pál, Matinka Barnabás, Szabó István, Papp Mihály, Csunderlik József, Holubánszky Mihály, Görös László és Jeszenszky József; továbbá

a m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Góz István, Soós Mátyás, Jakab Pál, Váradi József, Daczó János, Vészáros Gyula, Pleskó Pál, Lupán János, Széman Pál, Kárándi Gyula, Detsán János, Zajdon Vilmos, Béndek András, Horváth István II., Gulyás József, Kisasszondi Lajos, Balk Gábor, Kerekes István, Marosi Mihály, Roszoly József, Papp Illés, Tamás József. Cselnek József, Kocsis Imre, Száva Sándor, Németh János, Stibli Márton, Petrovics János, Varga István, Bartha Mózes, Normák János, Tóth Bertalan, Gicz Elek, Kosztin József, Kudor András, Vagyikán Ambrus, Mátrai Mihály, Pálfalvi Péter, Szűcs Mihály, Kiss Pál III., Fatinczó János, K. Nagy Sándor, Lerch János, Gőnczi Lajos, Mátyás Albert, Gombos István, Fekete István, Szulor Kálmán, Hagymási Imre, Kovács Lajos, Piszle Tivadar és Keresztesi József cz. őrsvezetők.

Az öt évi tényleges csendőrségi szolgálat betöltése után:

a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Varga Sándor, Losonczy Sámuel, Murányi Sándor, Felei Mihály, Kercsó Sándor, Sütő Károly, Balázs Marton és Vajda József; végül

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Takács Pál, Kerekes István és Kelemen Lajos csendőrök, csendőr cz. őrsvezetők.

Törzsrőrmesteri vizsgát tettek:

a m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában:

Németh Fúbián, Tabár Antal cz. őrmesterek, Soós János, Karácson József őrsvezetők, Radics Sándor cz. őrsvezető »jeles« és Dudás Ferencz őrsvezető »jó« eredménynyel.

a m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Galambosi Péter, Kövesdi Mihály, Dömötör Gyula cz. őrsvezetők »jeles«; Gece Imre őrsvezető és Mándics Imre cz. őrsvezető; továbbá Beke Sándor, Durucz János, Cs. Szabó Ferencz és Kiss Sándor őrsvezetők »jó«; Mőza György és Fúbián József cz. őrsvezetők pedig »kielégítő« eredménynyel.

Katonai szolgálati jel.

A tiezti III. osztályu katonai szolgálati jellel elláttattak:

verebélyi Marsó György őrnagy és Báró Gyula II. törzstiszti teendőkkal megbízott százados.

A legénységi I. osztályu katonai szolgálati jellel elláttattak:

a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Kari Károly járásőrmeister, 1908 jan. 22-ével.

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:

Scheip Károly járásőrmeister, 1908 apr. 6-ával.

A m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:

Rácz István járásőrmeister, 1908 jan. 25-ével, Németh István őrmester, 1908 jan. 16-ával és Pásztor Mihály őrmester 1908 jan. 14-ével.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Szincz Ferencz járásőrmeister 1908 február 6-ával; és Domahidi András járásőrmeister 1907 november hó 19-ével.

A legénységi II. osztályu katonai szolgálati jellel elláttattak:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Kovács Sámuel őrsvezető, Zeidner Keresztély és Parlin Mihály cz. őrsvezetők 1908 apr. 16-ával; Moldován Imre cz. őrmester 1907 apr. 13-ával; Farkas János cz. őrmester 1907 aug. 6-ával; Vincze István cz. őrmester 1907 okt. 9-ével; Varga József cz. őrmester 1908 márcz. 3-ával; Kis Ferencz őrsvezető 1907 okt. 9-ével; Incze István őrsvezető 1908 jan. 17-ével; Csikó József őrsvezető, Szimó János II. csendőr cz. őrsvezető 1908 apr. 15-ével; Szabó Antal cz. őrmester 1908 márcz. 25-ével.

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Tar István csendőr cz. őrsv. 1908 jan. 8-ával; Biró Ferencz cz. őrmester 1908 márcz. 1-ével; D. Nagy József cz. őrmester 1908 febr. 1-óval; Gyukics Ferencz cz. őrmester 1908 febr. 10-ével; Horváth György cz. őrmester 1908 febr. 18-ával; Kelemen Mihály cz. őrmester 1908 márcz. 3-ával; Majer Pál cz. őrmest. 1908 márcz. 11-ével; Réti János cz. őrmester 1908 apr. 22-ével és Sári János őrsv. 1908 márcz. 26-ával.

A m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:

Vital Gyula törzsrőrmester 1908 jan. 30-ával; Frotyó János őrmester 1908 jan. 18-ával; Farkas István cz. őrmester 1908 apr. 15-ével; Suhaj József csendőr cz. őrsv. 1908 jan. 21-ével; Somogyi Sándor csendőr cz. őrsv. 1908 febr. 26-ával; Somogyi Géza cz. őrmester 1908 márcz. 26-ával; Varga György cz. őrmester 1908 márcz. 26-ával; Kiss Kálmán cz. őrsvezető 1908 febr. 12-ével; Kovács Boldizsár csendőr cz. őrsv. 1908 márcz. 11-ével; Nagy Ambrus cz. őrmester 1908 jan. 18-ával; Hanesz Gergely csendőr cz. őrsvezető 1908 jan. 2-ával; Farkas Gyula csendőr cz. őrsv. 1908 jan. 1-ével; Barkóczi János csendőr cz. őrsv. 1908 febr. 1-ével; Oláh Péter őrsvezető 1908 márcz. 30-ával; Laczkó József őrsv. 1908 márcz. 23-ával; Buda Bálint csend. cz. őrsv. 1908 márcz. 8-ával; Frind Albert csendőr cz. őrsvezető 1908 márcz. 25-ével.

A m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában:

Fereneci Gyula csendőr cz. őrsvezető 1908 április 18-ával.

A m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában:

Bujáki János csendőr cz. őrsvezető 1908 január hó 29-ével.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:

Kiss Gábor, Bimbó József, Szirony Mihály, Biberika István, Gyurka János, Papp Gyula, Atyánszki Mihály, Varga Sándor, Mater László, Baranyai László, Hauser Rezső, Vészáros János, Magyar János, Szép Lajos, Benkő János, Binszki István, Kiss Mihály, Kiss László, Tompai Ferencz, Kővári Sándor, Vincze Lajos, Király Gábor, Knerly József, Dietz János, Vitalis Albert, Mike Ferencz, Szántó János, Medve József, Somogyi Antal,

Antal József, Papp Péter, Sándor István, Papp András, Vágási Dénes, Jánka Mihály csendőrök.

A m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában:

Kúcs János, Rab János és Bárdos István csendőrök.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:

Lukács Ferencz, Horváth József, Mészáros András, Berényi György L. Major János, Kardos István L., Virág Ferencz, Pukker Gyula, Hiri József, Gedeon Emil, Erdélyszky István, Szabó Béla, Horváth Miklós, Garábi János, Parkas Vendel, Berlu János, Takács Ernő, Szeles Miklós, Kardos Sándor, Henger István, Fitos Mihály, Szutnyák János, Baranyai János L., Németh József, Hettlinger József, Kántor István I. és Semodics György csendőrök.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Kovács Sándor, Pilyi Imre, Gál Ferencz, Katona Mihály, Krizsán Sándor, Kocsor László, Kovács Mihály és Szabó István csendőrök.

Névváltoztatás.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:

Trautmann István csendőr családi nevét, a m. kir. belügyminister urnak 1908. évi márczius 20-án kelt 9266/VI-a számú engedélye alapján *Tihanyi*-ra változtatta.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Pancsics Mihály csendőr, családi nevét, a m. kir. belügyminister urnak 1908. évi márczius hó 14-én kelt 11375/VI-a számú engedélye alapján *Petőfi*-re változtatta.

Datesián János csendőr, családi nevét, a m. kir. belügyminister urnak 1908. évi márczius hó 20-án kelt 12629/VI-a számú engedélye alapján *Debreczeni*-re változtatta.

Gruber Dávid őrsvezető, családi nevét a m. kir. belügyminister urnak 1908. évi márczius hó 26-án kelt 21051/VI-a számú engedélye alapján *Gulyás*-ra változtatta.

*Kramer Mór*icz próbacsendő, családi nevét a m. kir. belügyminister urnak 1908. évi márczius hó 26-án 13490/VI-a. sz. alatt kelt engedélye alapján *Kálár*-ra változtatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Gazdagán László őrsvezető, *Kovács Erzsébet*tel, 1907 nov. 5-én, Magyarláposon.

Barabás Károly őrsvezető, *Dénes Annával*, 1908 apr. 20-án, Gyulán.

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában: *Nagy Ernő* törzsőrmester, *Palásti Ilonával*, 1908 márcz. 31-én, Budapesten.

A m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában:

Hegedűs József cz. őrmester, *Székelly Teréziával*, 1908 márcz. 24-én, Fábianbázán.

Kiss Áron cz. őrsvezető, *Iklódy Katalinnal*, 1908 apr. 1-én, Nagybecsköny.

Krajcsák Ferencz címz. őrmester, *Görcsös Mária Juliannával*, 1908. évi márcz. 3-án, Tornán.

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Czajdrik Mihály cz. őrmester, *Institoris Máriával*, 1908 apr. 9-én, Zólyomlipesén.

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Cseh József cz. őrsvezető, *Gál Mariával*, 1908 márcz. 29-én, Nagykárolyban.

PÁLYÁZATOK.

Több miniszteri irodasegédtszti állás a m. kir. pénzügy-miniszteriumnál, illetőleg áthelyezés esetén több pénzügyi irodatiszti állás a m. kir. pénzügyminiszternek alárendelt hatóságok valamelyikénél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz Budapesten 600 korona, máshol állomáshely szerint megállapítva. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. 1908. május 31-ig a felettes hatóságnál benyújtott kérvények 1908. évi június hó 10-ig a m. kir. pénzügyminiszteriumhoz. A kérvényben a pályázóknak nyilatkozni kell aziránt, vajjon csak miniszteri irodasegédtszti. vagy pedig pénzügyi irodatiszti állásra is pályáznak-e.

Egy fogházőrmesteri állás a szekszárdi kir. törvényezéki fogháznál, Fizetés pótlékkal 900 korona. Lakpénz pótlékkal 180 korona. Napidij 3 korona. Természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a szekszárdi kir. ügyészséghez 1908. május hó 28-ig.

Egy irnoki állás a nagyrőcei kir. járásbiróságnál. Törvényszerű illeték. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a nagyrőcei kir. törvényszék elnökéhez 1908 május 23-ig.

Egy hivatalozolgai állás a mezőkövesdi kir. járásbiróságnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 160 korona. Természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a miskolci kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi június 2-ig.

Egy segédnegyedmesteri állás Pécs városánál. Fizetés 800 k. Lakpénz 200 korona. Négy középiskolai osztály. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a főispánhoz czimezve, Pécs város polgármesteréhez 1908. évi május 20-ig.

Egy hivatalozolgai állás a m. kir. földmivélsügyi miniszteriumnál. Fizetés: pótlékkal 700 korona. Lakpénz pótlékkal 300 korona. Ruhajuttatmány 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Hat havi próbaszolgalat. Kérvények a m. kir. földmivélsügyi miniszteriumhoz 1908. évi május hó 31-ig.

Egy szolgai állás a budapesti kir. magyar tudomány-egyetem I. számú belgyógyászati klinikáján. Fizetés pótlékkal 700 korona. Ötévenkénti 100 K korpótlék. Természetbeni lakás. Ruhajuttatmány 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a Rector Magnificushoz czimezve, az egyetem rectori hivatalához 1908. évi május hó 29-ig.

Egy szolgai állás a budapesti kir. magyar tudományegyetemenél. Fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz pótlékkal 300 korona. Ruhajuttatmány 100 korona. Természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Számolás elemei. A Rector Magnificushoz címzett kérvények az egyetem rectori hivatalához 1908 május 19-ig.

Egy egészségügyi szolgai állás Pozsony sz. kir. város törvényhatóságánál. Fizetés 800 korona és 50 korona ötödélves pótlék. Lakpénz 210 korona. Természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Német és tót nyelvismeret. Egy évi próbaszolgalat. Kérvények Pozsony sz. kir. város polgármesteri hivatalához 1908. évi május hó 20-ig. A nyugdíjazás esetében követhető eljárásra a honvédségi Rendeleti Közlöny (Szabályrendeletek) 1907. évi 14. számában 3833/eln. szám alatt közzétett körrendelet irányadó.

Egy irnoki állás a gyulai kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz pótlékkal 420 korona. 6 korona napidij. Magyar nyelv szóban és írásban. Három havi próbaszolgalat. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a gyulai kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi május hó 23-ig.

Egy hivatalozolgai állás a magyar kir. földmivélsügyi miniszteriumnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 300 korona. Ruhajuttatmány 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Hat havi próbaszolgalat. Kérvények a m. kir. földmivélsügyi miniszteriumhoz 1908 május 31-ig.